

Vantaa

Kaupunkisuunnittelu
Timo Kallaluoto

Stenbacka ja Smeds

181100 Vantaanlaakso 11

**Asemakaavan selostus, joka koskee 10.11.2014 päivättyä asemakaavakarttaa
nro 181100, Vantaanlaakso 11**

1. Perus- ja tunnistetiedot

Asemakaava

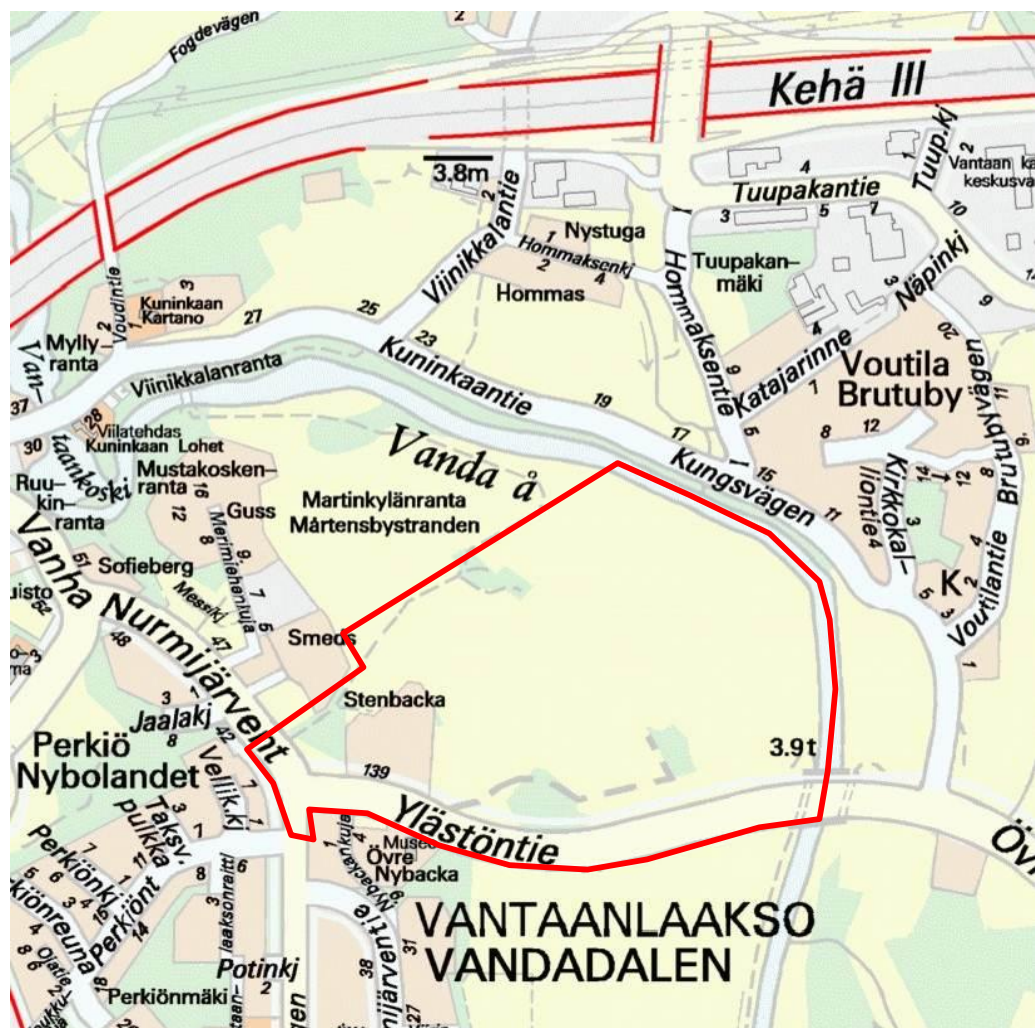
Vantaan kaupungin 18. kaupunginosa, Vantaanlaakso
katualuetta

Asemakaavan muutos

Vantaan kaupungin 18. kaupunginosa, Vantaanlaakso
kortteli 18096 sekä katu-, virkistys-, erityis- ja vesialueet

Kaava-alueen sijainti

Alue sijaitsee Ylästöntiestä pohjoiseen Vanhalta Nurmijärventieltä (tulevalta Kauppalaivurintieltä) Vantaanjoelle.

Sijaintikartta.

2. Tiivistelmä

Stenbackan päärakennus Ylästöntieltä nähtynä.

Sonja Iiramo 2007

Carita Malmström ja Karl Jonas Malmström hakevat asemakaavamuutosta siten, että alueelle voitaisiin rakentaa lisää omakotitaloja.

Samalla asemakaavoitetaan Ylästöntien katualue ja Vantaanjoen rantavyöhyke muutetaan lähivirkistysalueeksi.

Kortteli 18096 on voimassa olevassa asemakaavassa erillispientalojen korttelialuetta AO, yleiskaavassa pientaloaluetta A3. Peltö on asemakaavassa maisemanhoitoaluetta EM, yleiskaavassa virkistysaluetta VL.

Alueella on nyt yksi asunto, Stenbackan talo 1700-luvulta. Lisäksi asemakaava sallii kolmen uuden erillistalon (omakoti- tai paritalon) rakentamisen. Asemakaavaan on merkitty pellolle laajahko tarpeeton pysäköintialue sekä Puosunkuja, joka sijoittuisi pellon ja uusien tonttien rajalle.

Alueen lentomelutaso Lden 55 – 60 dB sallii vähäisen asuntojen täydennysrakentamisen. Asuntojen lukumäärä on harkittu voimassa olevassa asemakaavassa. Voimassa olevan asemakaavan sallimat kolme paritaloa voidaan kaavamuutoksella toteuttaa kuutena omakotitalona, jolloin asuntojen lukumäärä ei kasva.

Ylästöntie on valtion ylläpitämä tie. Tien parantaminen on käynnissä. Kun tie on parannettu, tie siirtyy kaupungille. Siksi Ylästöntie asemakaavoitetaan kaduksi. Ylästöntielle on tutkittu yleiskaavan mukainen pikaraitiotien linjaus.

Asemakaavamuutoksessa kortteli 18096 säilyy erillispientalojen korttelialueena AO. Sallittujen asuntojen enimmäismäärä ei kasva, mutta rakennusoikeus kasvaa 600 k-m²:sta 1 200 k-m²:iin. Kaava sallii vain yksiasuntoisten omakotitalojen rakentamisen. Suurin sallittu kerrosluku on 1 2/3.

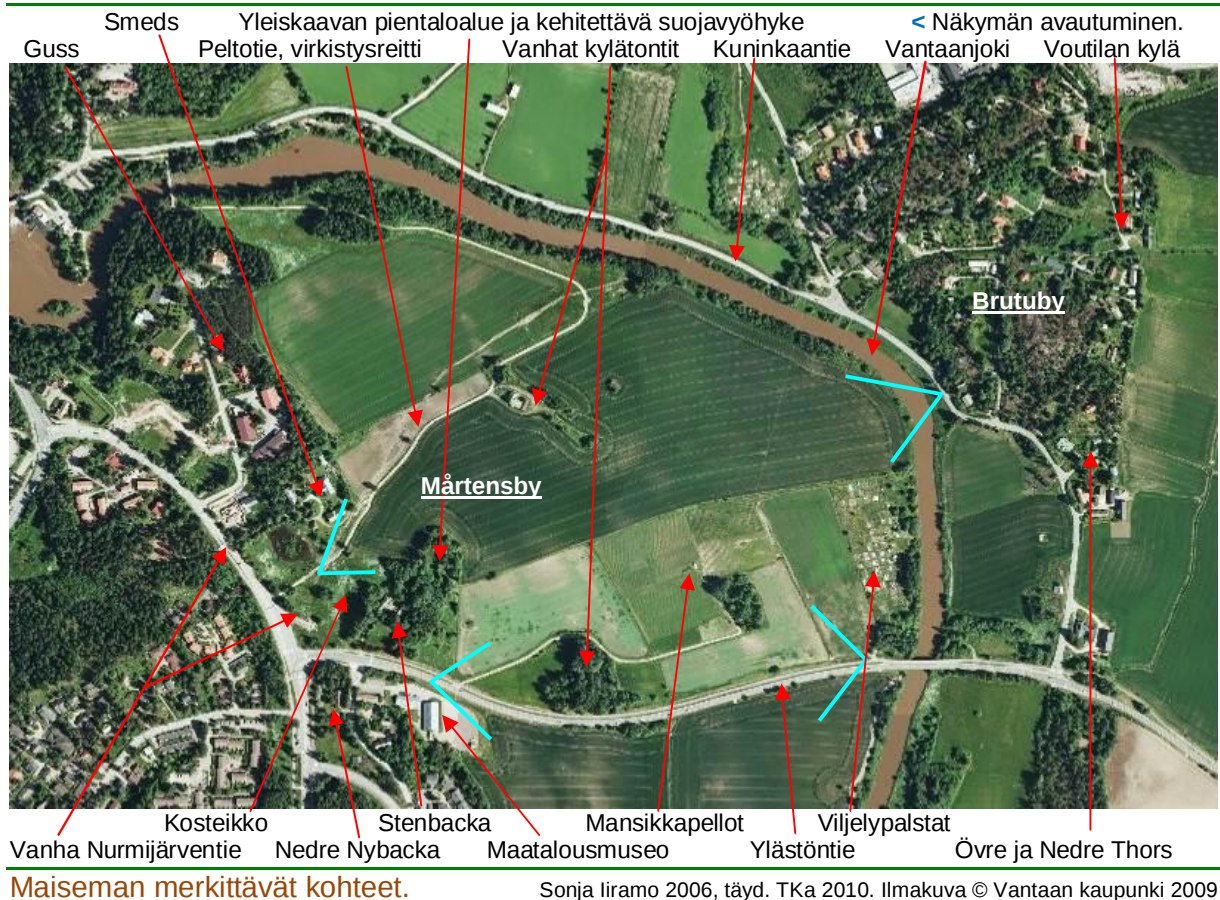
Asemakaava vähentää kadun ja kunnallistekniikan rakentamisen määrää.

Kaavamuutosta perustelee myös valtakunnallisesti merkittävän maiseman parempi huomioon ottaminen. Lisäksi kaavaan merkitään Vantaanjoen Natura-alue.

Rantavyöhyke merkitään lähivirkistysalueeksi VL ja se tulisi nyt kaupungin omistukseen. Pellolle sallitaan uusi 250 k-m²:n suuruinen talousrakennus korvaamaan omakotitalon paikalta poistuva talousrakennus (lato, konehalli).

Alueella on kaksi keskiaikaista kylätonttia, Lillas ja Bulders, jotka jäävät rakentamattomiksi.

3. Lähtökohdat

■ Selvitys suunnittelualueen oloista

Alueen yleiskuvaus

Alue on osa Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta (1995) sekä osa Martinkylän keskiaikaisperäistä kylää, joka olisi Saulo Kepsun (2005) nimistötutkimusten mukaan peräisin 1300-luvulta. Kylän nimi Mårtensby on kristillisperäinen.

Lähialueella sijaitsee Mårtensbyn kantataloja: Guss, Smeds, jonka nimi viittaa seppään, sekä Nedre ja Övre Nybacka, jotka kumpikin ovat toimineet kestikie-vareina. Pellolla on kaksi hävinneen talon paikkaa: Bulders ja Lillas. Jälkimmäi-nen on ollut 1500-luvulla huomattavan talonpoikaispurjehtijan laivuri Göran Bunden talo. Hänellä oli jaala, jolla kävi kauppaa Tallinnan ja Helsingin pitäjän välillä.

Maisema ja luonnonympäristö

Alue on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi (YM 1993), maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi (YM 1992) ja valta-kunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi (VN 1995). Yleiskaavaan laakso kyläalueineen on merkitty kyläkuvallisesti arvokkaaksi alueeksi (Kv 2007).

Alue on pääosin peltoa, jota rajaavat Vantaanjoki, Ylästöntie ja metsäsaarek-keet, joilla vanhat kylätontit sijaitsevat. Alueella ei ole inventoituja luonto-kohteita. Maaperältään alue on savipeltoa, jossa on ylemmillä osilla silttiä ja moreenia ja paikoin kalliopaljastumiakin. Alue ei ole tärkeää pohjavesialuetta.

Yleiskaavan pientaloalueen maisema-analyysi.

Sonja Iiramo 2006

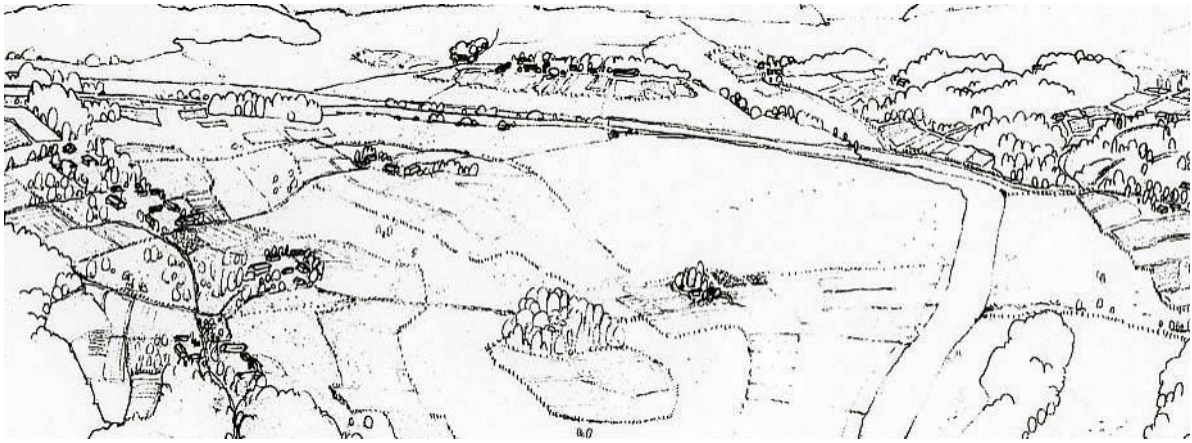
Vantaanjokilaaksossa maasto laskee paikoin jyrkästikin jokeen. Hiekka- ja hietamaat näkyvät avoimessa maastossa tavattoman kauniisti kumpuilevana maastona. Alueella on paljon hyvin säilyneitä rakennuksia, mutta kasvillisuus peittää ne usein taakseen eivätkä ne aikanaan kesällä näy kaukomaisemaan. Joen rannat ovat kasvaneet umpeen, joten näkymiä joen yli on vain harvoissa paikoissa eikä laakso hahmotu painanteena. Avoin maisema jatkuu kapeana etelään.¹

Rakennettu ympäristö

Alueella on Stenbackan talo (242 k-m²), joka on suojeltu ja peräisin 1700-luvulta. Sen länsipuolella on hieno suojeltu kivikellari vuodelta 1930. Smedsin pihapiiri ei kuulu kaava-alueeseen, mutta alueella on Smedsin talousrakennuksia. Kaava-alueella on nyt yksi asunto (Stenbacka). Asemakaavassa kortteliin 18096 on osoitettu Stenbackan talon lisäksi kolme uutta rakennuspaikkaa, kukin 200 k-m², yhteensä 600 k-m², joita ei ole rakennettu.

Kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee Smedsin pihapiiri ja sen pohjoispuolella vielä Guss. Kaava-alueen eteläosassa kulkee Ylästöntie, joka on rakennettu 1980-luvulla ja sen eteläpuolella ovat vielä Nedre ja Övre Nybacka sekä maatalousmuseo (2006).

¹ Vantaan kaupunki, Laura Muukka ja Anne Mäkyne; Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaa 2005 s. 44, 81

Maisema isojaon aikaan 1700-luvun puolivälissä.

Anne Rihtniemi 1987

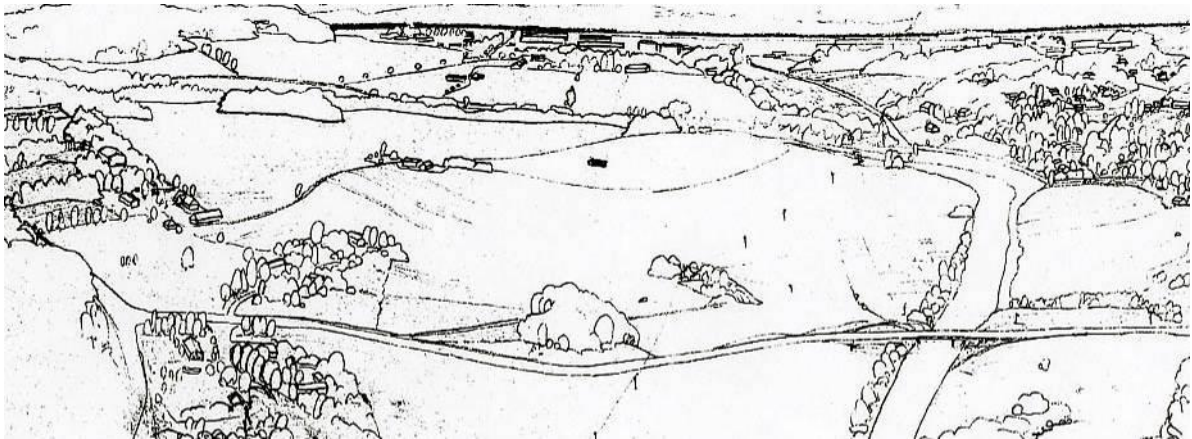
Maisema 1900-luvun alussa.

Anne Rihtniemi 1987

Maisema 1950-luvulla. Huomaa rakentaminen Stenbackan mäellä.

Anne Rihtniemi 1987

Maisema 1987.

Anne Rihtniemi 1987

Ilmakuva vuodelta 2011. Länsiosa.

Ilmakuva vuodelta 2011. Itäosa.

Maisemakuvan arvoja

Maisemakuvallisesti merkittävä rakennusryhmä puutarhoihin on maisemakuvan kannalta merkittävä, jos sen sijainti on näkyvä, ja se on kokonaisuutena kohtuullisen eheä. Rakennusryhmällä ei tarvitse olla kulttuurihistoriallista arvoa.

Eheä metsänreuna tai metsäsaareke pellolla.

Yksittäinen maisemaelementti. Suuret yksittäispuut, kalliot, ladot ja muut maatalouteen liittyvät rakennukset luovat avoimeen maisemaan etäisyyden tuntua ja vaihtelua.

Nauhamainen maisemaelementti. Puukujanne tai -rivi tai kviiaita.

Maisemakuvassa erottuva kaunis alue. Hakamaa tai vanha asuinpaikka, jonka puutarhakasvillisuutta on vielä jäljellä.

Maisemakuvan vaurioita

Rakennettu maisemavaurio. Muodoiltaan, väreiltään tai kooltaan häiritsevästi muusta rakennetusta ympäristöstä poikkeava pysyvästi rakennettu alue, yksittäinen rakennus tai rakennelma.

Maiseman halkaiseva tie tai voimalinja.

Kasvullinen maisemavaurio. Alkava tai pitkälle edennyt umpeenkasvu sellaisella paikalla, jossa jokin tärkeä näkymä sulkeutuu tai avoimen maisemakuvan jatkuvuus katkeaa.

Muu maisemavaurio. Maiseman eheyttä rikkovia maakasoja, siirrettävissä olevia rakennelmia ym.

Taustalla

Viljelty pelto.

Nurmiviljely.

Viljelystä pois jäänyt pensoittuva pelto.

Viljelypalsta.

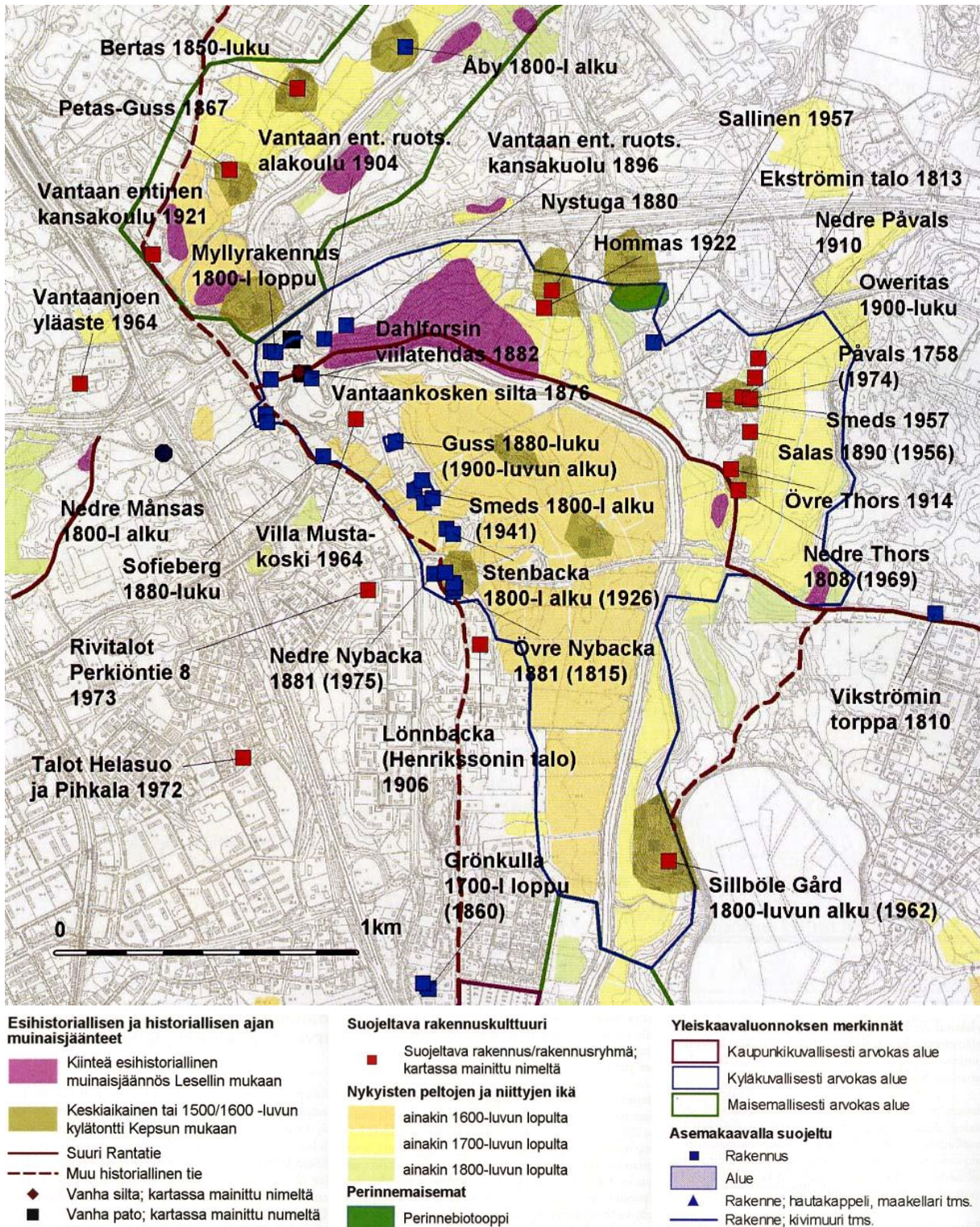
Korkeuskäyrät 2,5 m välein (SeutuCD 2003)

Peltotietokanta (Anne Mäkynen 2004).

Ortoilmakuva Vantaan kaupunki, kuvattu toukokuussa 2004.

Vantaanjokilaakson viljelymaiseman maisemakuvan arviointi vuonna 2004.²

² Vantaan kaupunki, Laura Muukka ja Anne Mäkynen; Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaa 2005 s. 44.

Vantaanjokilaakson kulttuurihistorialliset arvot.³

Kulttuurihistorialliset kohteet

Alueella on 1700-luvun talo **Stenbacka** sekä kaksi Museoviraston inventoimaa keskiaikaista kylätonttia. **Lillas** (eteläisempi) ja **Bulders** (pohjoisempi). Myös **Nybackan** kylätontin asutus on voinut jatkua Ylästöntien pohjoispuolelle, koska tie on tehty vasta 1980-luvulla. Ylästöntie ei siis tällä kohdalla ole koskaan ollut Suurta Rantatietä. **Vanhan Nurmijärventien** alkuperäinen linjaus näkyy pohjakartalla rasitealueena.

³ Vantaan kaupunki, Laura Muukka ja Anne Mäkyne; Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaa 2005 s. 81.

Martinkylän kantatalot

1. **Lillas** (D), jonka omisti 1540-luvulla kauppias ja talonpoikaislaivuri Göran Bonde, kutsumanimeltään Lille. Talo on jaettu kahtia: ½Lillas eli *Grönkulla* sijaitsee Lyhtykujalla ja *Stenbacka* (E) vanhan talonpaikan länsipuolella. Vanha kylätontti ja Stenbackan talo ovat kaava-alueella.
2. **Guus** eli **Guss** (B), nimi pohjautuu miehennimeen Gutze tai Guze, joka on ollut yleinen Upplannissa ja johtunee jostakin Gudh-alkuisesta muinaisruotsalaisesta nimestä. Smedsin pohjoispuolella.
3. **Bulders** eli **Bullers** (A), jonka omisti 1540-luvulla Olof Mårtensson. Talo siirrettiin Lyhtykujan lähelle, mutta hävisi, koska Grönkulla oli tullut 1826 samalle omistajalle. Vanha kylätontti on kaava-alueella.
4. **Smeds** (C), jonka omisti 1540-luvulla Mats Mårtensson, nimi johtuu sepästä. Kaava-alueen pohjoispuolella.
5. **Nybacka** (F) on jaettu 1815: Nedre ja Övre Nybacka. Kaava-alueen eteläpuolella.
6. **Dalfors** on kylän talojen yhteismaasta 1927 muodostettu tila, ei kantatalo.

Mårtensbyn kartta, Samuel Broterus 1699.⁴

- **Stenbacka** on ollut Martinkylän talo E, Lillas-talon puolikas. Toinen puolikas on Grönkulla. Stenbacka on ollut sukutalona 1700-luvulta. Talon runko on 1700-luvulta, mansardikatto on 1800-luvun alusta, nykyinen ulkonäkö vuodelta 1926. Talon nimenä esiintyy 1840 ½Lillas, 1851 ja 1861 Stenbacka, 1924 Lillas eller Stenbacka, sanottu 1963 steenbakka. Vielä 1931 tilan pinta-ala oli 90 hehtaaria. Tilasta on lohkottu maanhankintalain mukaisia asuintontteja 1947-49 ja Martinlaakson Kivimäen pientaloalue 1957. Kantatilasta tuli 1964 Stenbacka I. Nimi on seudulla yleinen talonnimi, ilmeisesti luontonimi, mutta voi sisältää miehen nimen Sten. Talonnimiin backa-muoti on tullut säterien nimestä (vertaa Boxbacka).⁵

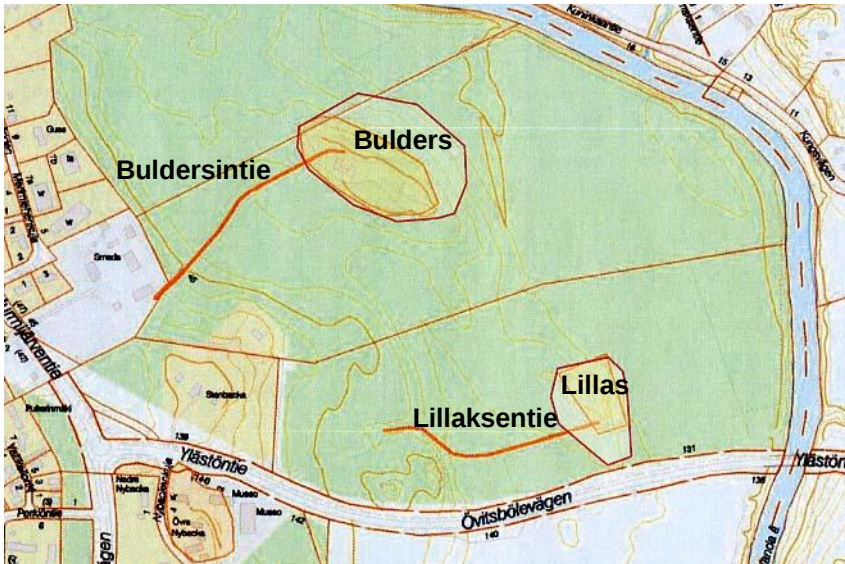
⁴ Teoksesta Samuelin kartat - Helsingin pitäjän vanhimmissa kartoissaan 1681 - 1712. Vantaan kaupunginmuseon julkaisuja 11.

⁵ Maanmittaushallituksen mikrofilmiarkisto / Vantaa 20:1, 594 c26, 623 c26, 32:26, 32:40, 32:58, 32:61, 32:97; Suomen maatilat - tietokirja maamme keskikokoisista ja suurista maataloista, osa I, Uudenmaan lääni, WSOY Porvoo 1931, s. 219 kuva; Gabriel Nikander: Bo Lönnqvist, Ortnamn i Helsing, vanhojen paikannimien kokoelma 1963, SLS:n arkisto. Byar och gårdar i Helsing från 1750 till 1895, Borgå 1916, andra utökade upplagan (alkuteos 1916), Ekenäs 1975, s. 54 kuva, 56; Rakennuskulttuuri Vantaalla - inventointi 1981, useita tekijöitä, Vantaan kaupunki, kuntasuunnitteluviraston julkaisu C 24:1981, s. 10-11, 14 kuva; Helsingin pitäjän 2002 s. 161; Carita Malmström suullisesti 9.12.2004; Helsingin pitäjän 2005 s. 98; Saulo Kepsu: Uuteen maahan

Rakentamisrajoitteet.

- Rakennushistoriallisesti merkittävä rakennus.
- Keskiaikainen kylätontti.
- Keskiaikainen tie.
- Vanha Nurmijärventie ja Kuninkaantie.

Keskiaikaiset kohteet.

- Keskiaikaiset kylätontit, Museoviraston aluerajaukset 2005.
- Laajennetut Vantaan kaupunginmuseon aluerajaukset (Andreas Koivisto 12.12.2012). Alueella on tehty kaivauksia 2011 – 2013, jolloin aluerajaukset ovat tarkentuneet.
- Keskiaikaiset tiet, Museoviraston inventointi 2007.

• **Bulders eli Bullers** on ollut Martinkylän kantatalo A, jonka omisti 1540-luvulla Olof Mårtensson. Vanha talonpaikka lienee kukkulalla Stenbackasta koilliseen. Talon paikka on kartassa 1700 epäselvä. Nimi esiintyy 1702 ja 1710 Bulders, 1710 1/2kruununtila Bulders, 1749, 1815 ja 1861 Bullers. 1725 päärakennus on merkitty Smedsin pihapiiriin. Isossajaossa talo siirrettiin kylän eteläpäähän: 1840 Bulders sijaitsi Grönkullan pohjoispuolella, nykyisen Lyhtykujan risteyksen pohjoispuolella, mutta 1870 taloa ei enää ollut. 1908 Buldersista lohkottiin Söderbacka. Tilojen niminä esiintyy vielä 1949 Bulders I ja 1950 Bulders, molemmat olivat Lars Holmbergilla. Talon nimi perustuu lisänimeen Bulder, Buller, jota tavataan lähinnä sotilailla, esim. Espoon Kaitaassa 1625 Morten Bulder ja Getassa 1552 Knuth Bulder. Sekä talonpaikkaa että Övre peltoa sanottiin vielä 1963 bulldärs, ja kerrottiin, että talonpaikka on sulautunut Stenbackaan. Talo hävisi, koska samalla omistajalla oli myös Grönkulla, joka sijaitsee nykyisen Lyhtykujan päässä.⁶

– Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimitys, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1027, SKS, Tammer-paino, Tampere 2005, s. 109, 118.

⁶ Maanmittaushallituksen mikrofilmiarkisto / Vantaa 20:1, 32:XII, 32:XXX, 32:3, 32:15, 32:16, 32:19, 32:70I; SLS:n arkisto, Bo Lönnqvist: Ortnamn i Helsing, vanhojen paikannimien kokoelma 1963; Rakennuskulttuuri Vantaalla - inventointi 1981, useita tekijöitä, Vantaan kaupunki, kuntasuunnitteluviraston julkaisu C 24:1981, s. 10; Ulpu Lehti 1984; Vantaan nimitysryhmä 1991; Sari Hirvonen: Ruraali urbaani - Vantaan kaupunkisuunnittelun historia, Vantaan kaupunkisuunnittelu 8/2005, C18:2005, s. 29 (sivunumerointi vain sisällysluettelossa); Saulo Kepsu: Uuteen maahan – Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimitys, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1027, SKS, Tammer-paino, Tampere 2005, s. 109, 131-132, 212.

Smedsin tilan rakennuksia.

Sonja Iiramo 2007

Näkymä Kuninkaantieltä koillisesta.
Kuvan keskellä näkyy maatalousmuseo.

Sonja Iiramo 2007

Bulle on ollut muinaisskandinaavinen henkilönnimi. Ruotsin murteessa bulle, buli, on sonni. Saksan der Bulle on sonni. Viljo Nissilä havaitsi Bulle-henkilönnimiä esiintyneen varhain myös saksalaisella taholla. On aivan mahdollista, että tämä ilmeinen germaaninen laina on voinut tulla meille nimenä, joka on levinnyt eri puolille ilman, että sen merkitystä on ajateltu tai edes tiedetty.⁷

• **Lillas** on ollut Martinkylän kantatalo D, aikanaan kylän suurin talo, jossa asuivat 1512 bun jurgh ja 1524 lejlen bun jurgh sson, lejllen, 1528 leijle, 1537 lele. Talon nimi Lillas (1699, 1702 ja 1861 Lillas) johtuneen lempinimestä "lillen", 'pikkuinen'. 1710 tämän kruununtalon omisti Mårten Mårtensson. Talo sijaitsi Nybackasta itään joelle päin nykyisen Ylästöntien pohjoispuolella, mutta isossa-jaossa talo siirrettiin kylän eteläpäähän. Saulo Kepsu (2005) arvelee, että talon vanha nimi voisi olla *Bonde, *Bondas.⁸

Göran Bonde eli Jurgen Persson oli pitäjän huomattavin talonpoikaipurjehtija. Hän purjehti 1509-42 kauppamatkoillaan Tallinnaan, hänellä oli oma jaala ja laaja asiakaspiiri. 1518 hän jäi suolasta velkaa ja lupasi toimittaa seuraavana vuonna 1200 "koggesperreniä" eli lankkuja kukin eli hansalaivan tekoon. Tallinnassa Ficken velkakirjoissa mainitaan mm. 1509-16 bun jurgh schijpper, 1518-42 bun jurgh, 1520-28 bun jurgh son, 1524-42 bun jurgh son, 1523-31 Bun jurgh son Hink (hink = sanko, ämpäri) ja 1524-42 Lejlen bun jurgh son. Viimeksi mainittu Jöran Jöransson Lille oli ilmeisesti Göran Bonden nuorempi poika, pikkuveli. Hän sai lempinimen Lillen, 1548 lillen örianson. Lempinimeä käyttivät sekä Ficke että pitäjän pappi. Henkilönnimi Lille, 'pikkuinen', oli keskiajalla syntynyt haukkuma- tai liikanimi.⁹

Lillas-talon puoliskot ovat Grönkulla ja Stenbacka. Vielä 1949 esiintyy tila Lillas ja 1950 Lillas I, josta lohkottiin tontteja 1955 Tuluskujalta.¹⁰

Vantaan kaupunginmuseo teki kaivauksia Lillaksen kylätontilla 2011 – 2013, jolloin on löytynyt mm. useita eriaikaisia päällekkäisiä rakennuksia.

⁷ Pirjo Mikkonen ja Sirkka Paikkala: Suomalaiset sukunimet, osuus A-L Pirjo Mikkonen, viides painos, Keuruu 1993, s. 456.

⁸ Maanmittaushallituksen mikrofilmiarkisto / Vantaa 20:I ; Rakennuskulttuuri Vantaalla - inventointi 1981, useita tekijöitä, Vantaan kaupunki, kuntasuunnitteluviraston julkaisu C 24:1981, s. 10; Markku Kuisma: Helsingin pitäjän historia II, Vanhan Helsingin synnystä isoonvihaan 1550 - 1713, julkaissut Vantaan kaupunki, Jyväskylä 1990, s. 386; Saulo Kepsu: Uuteen maahan – Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimitys, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1027, SKS, Tampere 2005, s. 109, 131-132.

⁹ Eino E. Suolahti: Vantaan Helsinki, artikkeli teoksessa Helsingin kaupungin historia I, Helsinki 1950, s. 124; Gunvor Kerkkonen: Keskiaika ja aika 1550-luvulle asti, teoksessa Helsingin pitäjän I, Helsingin maalauskunnan julkaisu, Porvoo 1965, s. 69, 103-105, 117, 130-134, 165, 170; Ulpu Lehti, Helsingin pitäjän 1982 s. 41.

¹⁰ Maanmittaushallituksen mikrofilmiarkisto / Vantaa 32:3, 32:4, 32:6, 32:7, 32:15, 32:19, 32:30, 32:35.

Talviaikaan erottuu laakson reunassa Vanhan Nurmijärventien varren asutusta. Näkymä Kuninkaantieltä idästä Voutilan suunnasta.
Sonja Iiramo 2007

Jäätynyttä vesipintaa Stenbackan länsipuolella, taustalla laaksoon johtava "peltotie". Näkymä Ylästöntieltä.
Sonja Iiramo 2007

• **Vanha Nurmijärventie**, ikiaikainen maantie, on kulkenut reittiä Konalantie – Malminkartanontie – Vanha Kaarelantie – Yhtiönkuja – Kaivokselantie – Vanha Nurmijärventie – Nybackankuja – (tulevat nimet: Kauppalaivurintie – Vantaanjoentie – Vantaanpuistontie – Kivistönkorventie – Keimolantie – Luhtaanmäentie) – Klaukkalantie. 1500-luvulla tie lienee alkanut Pikku-Huopalahdelta, koska Helsingin kaupunki siirrettiin Vanhastakaupungista Vironniemelle vasta 1640 eikä uuteen kaupunkiin tulleet tietä aluksi Vanhastakaupungistakaan.

Nurmijärvi mainitaan ensi kerran 1488.¹¹ Nurmijärvi sijaitsi viiden peninkulman eli pitkähkön päivämatkan päässä Helsingin kaupungista. Tien nimenä esiintyy 1640 Lapinkylässä Landsvägen, 1749 Piispankylässä Wäg till Keinby, Nurmijärven rajalla Wäg till Clöskog, 1769 Kivistössä Sommarvägen, 1862 Landsväg åt Nurmijärvi Socken.

1872 päätettiin tien leventämisestä.¹² Tie parannettiin 1917 – 23 viertotienä eli sorapäälysteisenä maantienä Huopalahdesta Vantaankoskelle asti.¹³ Nimenä esiintyy 1918 Chaussé mellan Hoplax – Vanda. 1920 tie määrättiin kunnossapidettäväksi maantienä.¹⁴ Tämän jälkeen tien nimenä esiintyy 1926 Landsväg från Helsingfors till Tavastehus¹⁵, 1931 Pitäjänmäen – Nurmijärven maantie ja Helsingin – Nurmijärven maantie¹⁶.

1938 alkaen tie on ollut valtatie 3 Helsingistä Pitäjänmäen kautta Vantaankoskelle ja edelleen Nurmijärven ja Lopen kautta Hämeenlinnaan, Tampereelle ja Vaasaan.¹⁷ Tien oikaissut Nurmijärventie (1980-luvulta Hämeenlinnanväylä) rakennettiin Helsingin maalaiskunnan osalta 1950-luvulla. Vantaankoskelta pohjoiseen tiestö oli vielä 1950-luvulla varsin huonokuntoista, mutta kestopäällystettiin 1960-luvulla.¹⁸

Konalantien ja Vanhan Kaarelantien nimi on ollut jo ennen esikaupunkiliitosta 1946 Nurmijärventie, Nurmijärvivägen.¹⁹ Sittemmin tien nimenä esiintyy 1961 Vanha Nurmijärventie ja 1974 Gamla Nurmijärvivägen.²⁰

¹¹ Saulo Kepsu: Uuteen maahan – Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimistö, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1027, SKS, Tammer-paino, Tampere 2005, s. 55.

¹² Tauno Perälä: Helsingin maalaiskunnan historia 1865 - 1945, I. Helsinki 1965, s. 73, 78.

¹³ Helsingin mlk:n kunnanhallitus 1917; Touko Perko: Luvut V-X teoksessa Suomen teiden historia II, Tie- ja vesirakennushallitus ja Suomen tieyhdistys, Helsinki 1977, s. 102.

¹⁴ Valtioneuvoston päätös 30.4.1920.

¹⁵ Maanmittaushallituksen mikrofilmiarkisto / Vantaa 36:9.

¹⁶ Suomen maatilat - tietokirja maamme keskikokoisista ja suurista maataloista, osa I, Uudenmaan lääni, WSOY Porvoo 1931, s. 215, 217, 223.

¹⁷ Peruskartat 1933 ja 1947; Perko 1977 s. 84; Helsingin pitäjä 2002 s. 44, 127 kuva.

¹⁸ Helsingin mlk:n tielautakunta 1956, 1961; Iltanen, Helsingin pitäjä 1993 s. 102 ja Helsingin pitäjä 1994 s. 114, 116, 118; Iltanen 1994 s. 79; Ahtiainen & Tervonen 2002 s. 271.

¹⁹ Helsingin kadunnimet, Helsingin kaupungin julkaisuja n:o 24, Helsinki 1970, s. 167.

²⁰ Helsingin mlk:n tielautakunta 1961; Helsingin mlk:n osoitekartta 1966; Vantaan opaskartta 1974.

Kaavamuutosaluetta Ylästöntieltä nähtynä.
Sonja Iiramo 2007

Säilyvä koivuryhmä Ylästöntieltä katsottuna.
Sonja Iiramo 2007

Kaava-alueen historiaa

/ Sonja Iiramo 28.2.2007

Korttelialue sijaitsee noin 32 – 37 metriä meren pinnan yläpuolella. Rantaviiva on sijainnut näillä korkeuksilla kivikaudella noin 5000 vuotta eKr.

Stenbackan pääarakennus on ollut olemassa jo 1800-luvun alussa. Nykyinen ulkonäkö on v. 1929 suoritettujen korjauksien tulosta. Vuoden 1871 Senaatin kartoissa ja vuoden 1933 peruskartassa Stenbackan päärakennuksen eteläpuolella, nyt esitetyllä rakentamisen vyöhykkeellä näkyy neljä talousrakennusta. Ne on purettu lukuun ottamatta huonokuntoista, vaatimatonta latoa (konehallia) alueen pohjoiskulmassa.

Alueen pohjoispuolella sijaitsevan Smedsin tilan päärakennus on empiretyylinen ja 1800-luvun alusta. Pihapiirissä on ovat luhti, pyramidikattoiset väen asunto ja ulkorakennus, nämä kolme ovat pihapiirin alkuperäisimpinä säilyneet rakennukset. Kaksi tiilistä navettaa ovat vuosilta 1928 – 1929.²¹

Gussin ja Smedsin päärakennuksille johtavat puukujanteet sekä myös Vanhan Nurmijärventien varressa sijainnut puukujanne erottuvat selvästi vuoden 1933 peruskartassa.

Peltomaiseman kehityksestä voidaan todeta, että maisemaa jäsentämässä on aiemmin ollut monia latoja pellolla ja Kuninkaan kartaston mukaan myös kumpare pellon keskellä on ollut nykyistä rakennetumpi. Nämä rakenteet ovat viljelyn kehittymisen myötä käyneet tarpeettomiksi.

Peltoalue on ollut olemassa ainakin 1600-luvun lopulta.²² Peltoalueen raja noudattaa nyt esitetyssä suunnitelmassa tätä historiallista linjaa.

Virkistys

Stenbackan ja Smedsin talojen välissä kulkee ulkoilutie, joka on reitti joelle. Kaupungin tavoitteena on rakentaa Vantaanjokivarteen yhtenäinen pääulkoilu-reitti sekä tarvittavat yhteydet sille. Vuonna 2003 tavoitteena oli palstaviljely aluetta palvelevan pysäköintialueen rakentaminen Ylästöntien varteen.²³

²¹ Vantaan kaupunki: Vantaan kulttuurihistorialliset ympäristöt. Asemakaavaosasto julkaisu A3/1993, s. 76 - 77.

²² Vantaan kaupunki: Vantaan kulttuurihistorialliset ympäristöt. Asemakaavaosasto julkaisu A3/1993, s. 77.

²³ Vantaan kaupunki, Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelma. Vantaa 2003 s. 86-88.

Nykyinen liittymä "mansikkapellolle". Tältä kohdista on myös nyt voimassa olevan asemakaavan mukainen liittymä ja sen edessä pellolle varattu pysäköintialueen paikka.
Sonja Iiramo 2007

Vantaanlaaksontien ja Kauppalaivurintien (Vanhan Nurmijärventien) risteysalue on nykyisin hoitamaton. Virkistysalue Ylästöntieltä peltolaakson kävelytielle olisi tarpeen.
Sonja Iiramo 2007

Palvelut

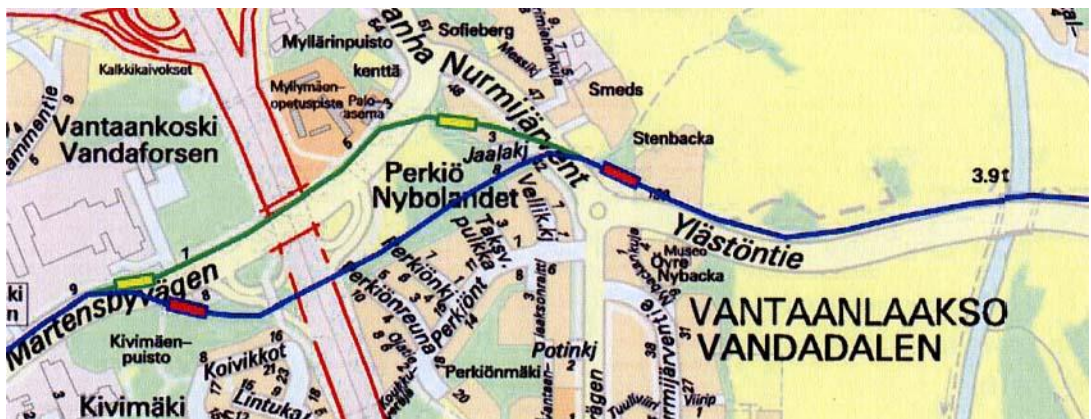
Vantaankosken ja Vantaanjoen koulut sijaitsevat Kehä III:n pohjoispuolella, jonne kulkee bussilinja 37. Lähin päiväkotia ja kauppa ovat Vantaanlaaksossa.

Liikenne

• **Autoliikenne:** Ylästöntie on valtion maantie, jonka liikennemäärä oli 10 490 ajon/vrk v. 2011 ja 7 529 ajon/vrk v. 2013. Liikennemäärä on laskenut Kehä III:n parantamisen myötä. Ylästöntien ja Vantaanlaaksontien risteyksessä on kierto-liittymä. Ylästöntie on vielä valtion maantietä, mutta muuttuu kaupungin kaduksi, kun tien parantaminen Vantaanlaaksosta Pakkalaan on tehty.

• **Joukkoliikenne:** Alueelta on bussiyhteyksiä mm. Myyrmäkeen, Tikkurilaan ja Helsinkiin. Yleiskaavaan on merkitty varaus joukkoliikenteen runkolinjalle.

• **Kevyt liikenne:** Ylästöntiellä on kevyen liikenteen raitti tien pohjoispuolella ja Vanhalla Nurmijärventiellä tien länsipuolella.

Joukkoliikenteen runkolinjan linjaus. Linja voidaan toteuttaa pikaraitiotienä, johdinautolinjana tai pikabussiyhteytenä. Vaihtoehtoinen linjaus vihreällä.

Tiina Hulkko 2011

Kaava-alue rajautuu pelto-ojaan. Uusi reuna-
vyöhyke kulkisi maastokäyrien mukaisesti.
Sonja Iiramo 2007

Näkymä Voutilan suunnasta Kuninkaantien
pysäkillä. Smedsin rakennukset erottuvat
oikealla. / Sonja Iiramo 2007

Tekninen huolto

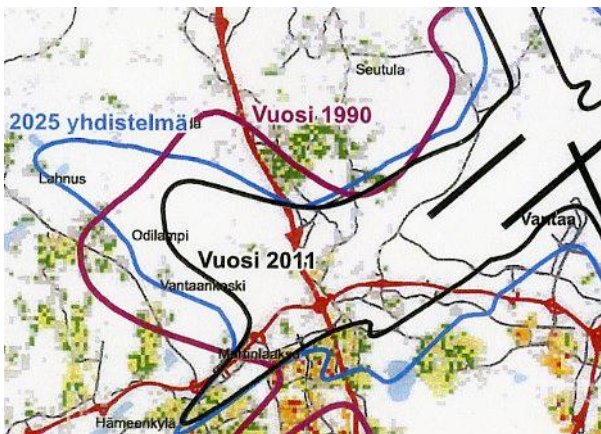
Lähin vesijohto ja viemäri ovat Vantaanlaaksontiellä. Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin, jonka ylävesisäiliön tilavuus on 4500 m³. Painetasot vaihtelevat välillä +86.00 ... +99.00 mvp (merenpinnasta). Jätevesiviemäri johtaa jätevedet Espoon viemäriverkostoon ja edelleen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle. Sade- ja sulamisvedet virtaavat maaston muotoja mukaillen päätyen peltoaluetta reunustaviin ojiin ja Vantaanjokeen.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

• Lentomelu

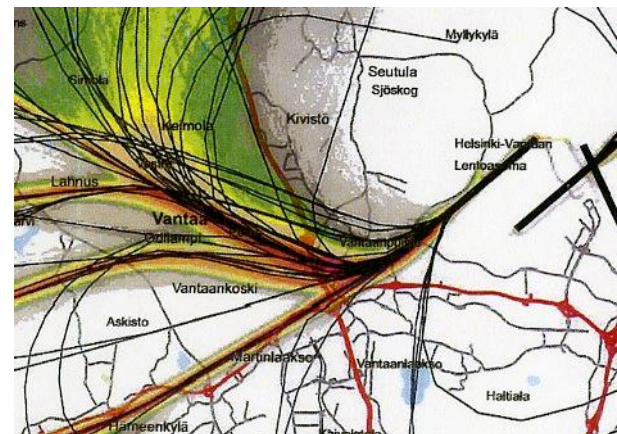
Alueen lentomelutaso Lden on 55 – 60 dB edellyttää asunnoilta 35 dB äänen-eristävyyttä sekä toimisto- ja muilta hiljaisilta työtiloilta 32 dB äänen-eristävyyttä.
/ Ilmailulaitos 4.12.2002: Vuosien 2003 – 2020 ennusteiden melualueiden verhoikäyrä.
Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010, 57 §.

Lentomelua kuvataan vuoden keskiäänitasoa kuvaavalla suurella Lden, jossa huomioidaan häiritsevyys painottamalla iltamelua (klo 19 – 22) +5 dB ja yömelua (klo 22 – 07) +10 dB. Huippumelutasot ovat suurempia. Lentomelun suhteen kaava-alue on erityisen kriittinen, koska lento-onlähtöjä tapahtuu eniten kolmannelta kiitotietä lounaaseen (kiitotie 22R).

Lentomelun kehitys 1990 – 2025
(Lden 55 dB).

Lentokonemeluselvitys 2011, Finavia 17.7.2012 (uusin).

Lento-onlähdöt kiitotieltä 22R v. 2011, reitit ja
hajonta.

Osuus lentoonlähdoistä

	2008	2009	2010	2011	2012
R22, kiitotietä 3 lounaaseen	65 %	59 %	57 %	72 %	49 %

Vuonna 2012 kiitotietä 22R käytti lentoonlähdoistä 49 % (klo 22 – 07 lentoonlähdoistä 53 %). Vuonna 2012 kolmas kiitotie kuitenkin päällystettiin kokonaan uudelleen ja oli suljettuna lähes kolme kuukautta.

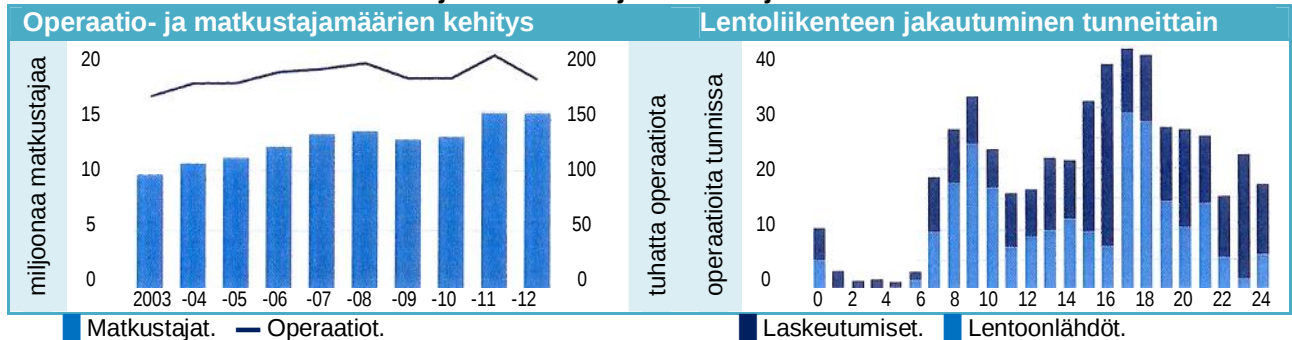
Lentomelun huomioon ottaminen

Yleiskaavan mukainen lentomeluvyöhyke	Lentomeluvyöhyke Lden (dB)	Äänitasoero asuin-, potilas- ja majoitushuoneissa sekä opetus- ja kokoontumistiloissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistotiloissa yleensä ΔL (dB)
m1 , ei uusia asuntoja	yli 60	-	35
m2 , vain täydennysrakentamista	55...60	35	32
m3 , ääneneristävyysvaatimuksia	50...55	32	28
Meluntorjuntatarvealue	-	28	25

Lden = Lentomelun ilta- ja yöaikoja painottava keskiäänitaso.

ΔL = Äänitasoero, ulkomelutason ja sallittavan sisämelutason erotus.

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010, 57 §.

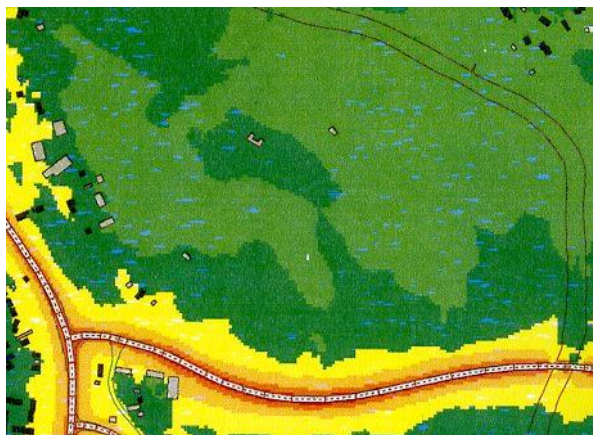
Helsinki-Vantaan lentoliikenteen jakautuminen ja matkustajamäärät

Finavia Oyj, vuosikertomus 2012.

Vuonna 2012 operaatioiden määrä laski 10 %, mutta matkustajamäärä pysyi samana vuoteen 2011 verrattuna. Finavia käynnistää laajan kehittämissuhteen, joka toteutetaan vuosina 2014 – 2020.

• Tieliikennemelu

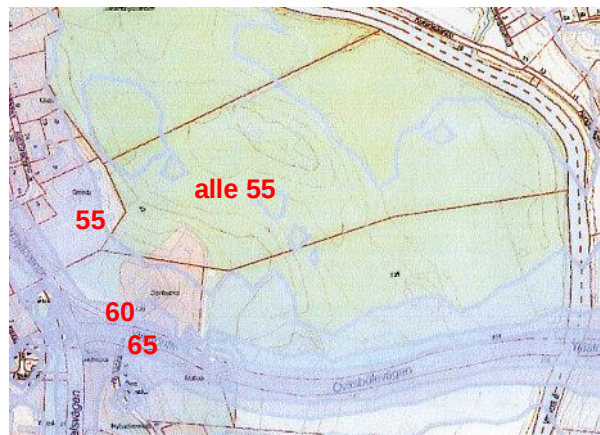
Alueen tiemelutaso on 50 – 60 dB (mallinnus 2005 ja ennuste 2030). Lentomelua vastaan annettava ääneneristävyysmääräys täyttää myös tieliikennemelua vastaan tarvittavan ääneneristävyyden.

Tiemelutilanne 2012, päivä.

Legend: >45db (green), >50 db (yellow), >55dB (orange), >60dB (red), >65dB (dark red), >70dB (purple), >75dB (dark purple).

Vantaan ympäristökeskus 2005

Tiemeluennuste 2030 (dB).

Vantaan ympäristökeskus 2005

Tiemelun huomioon ottaminen

Liikennemelu- vyöhyke (dB)	Äänitasoero asuin-, potilas- ja majoitus- huoneissa sekä opetus- ja kokoontumis- tiloissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistotiloissa yleensä ΔL (dB)
60...64,9	35	32
55...59,9	30	27
50...54,9	-	-

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010, 57 §.

• **Lentomelun huomioiminen kaavoituksessa**

Lentomelu tulee ottaa kaavoituksessa huomioon pääsääntöisesti seuraavasti:

1. Uusia asuinalueita ei tule sijoittaa lentomelualueelle Lden yli 55 dB.
2. Alueille, joiden melutaso Lden on 55 – 60 dB, voidaan hyväksyä pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin tai jos toimenpiteelle on muita erityisen hyviä perusteita.
3. Alueelle, missä melutaso Lden on yli 60 dB, ei tulisi rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja.

Edellä esitetty vastaa LIME-työryhmän (Ympäristöministeriö 2001) mietinnössä esittämää suositusta.

Kohdan 2 osalta Uudenmaan ELY-keskus on soveltanut seuraavia, yksityiskohtaisia ohjeita (ELY-keskus 8.2.2012):

1. Pienimuotoisena täydennysrakentamisena voidaan hyväksyä korvaava uudisrakentaminen ja ns. yksittäisten välitonttien rakentaminen, kun on kysymys pientaloista.

► *Kyseessä on asemakaavoitettu alue, jota ei ole toteutettu. Nykyisen Stenbackan talon lisäksi kaava sallii kolme uutta asuintaloa, jotka saa toteuttaa kuutena paritalona. Kaavamuutoksella sallitaan kuusi uutta omakotitaloa, jolloin asuntojen enimmäismäärä ei kasva. Kullekin rakennusalueelle saa rakentaa enintään yhden asunnon.*

2. Laajempien (kortteli tai muutamia kortteleita) alueiden rakentamisen ollessa kysymyksessä on kaavoituksen yhteydessä selvittettävä alueen vaihtoehtoinen käyttö. Onko mahdollista tai tarkoituksenmukaista käyttää aluetta puistona tai teollisuus-/työpaikkarakentamisen alueena. Tämän vaihtoehdon tutkiminen tulee kuvata myös kaavaselostuksessa.

► *Kaavoitettu kortteli liittyy Stenbackan, Smedsin ja Nedre Nybackan taloihin sekä maatalousmuseoon ja laajaan virkistysalueeseen.*

3. Yhdyskuntarakenteen sisällä sijaitseviin alueisiin suhtaudutaan myönteisemmin kuin yhdyskuntarakenteen laajentamiseen (yhdyskuntarakenteen eheytyksen näkökulma). Lähtökohtana voitaisiin pitää, että yhdyskuntarakenteen laajentamista ei pidetä sallittavana.

► *Kaavamuutoksella täydennetään jo asemakaavoitettua korttelia.*

4. Alueen tulee soveltua erityisen hyvin rakentamiseen. Siihen vaikuttavat maasto-olosuhteet, yhdyskuntarakenne, maaperä ja pienilmasto. Vaikutusten selvittämisen yhteydessä tulisi kuvata myös, mitä myönteisiä vaikutuksia rakentamisella on esim. yhdyskuntatalouteen, palvelujen järjestämiseen, alueen sosiaaliseen rakenteeseen tai julkisen liikenteen käyttömahdollisuuksiin.

► *Alue on rakentamiseen hyvin sopivaa rinnemaastoa laajan maisema-alueen reunassa. Keskiaikaiset kylätontit kertovat paikan soveltuvuudesta asumiseen. Lisärakentaminen hyödyntää olevaa tieverkkoa ja tekee kunnallistekniikan edullisemmaksi. Alue on osa Vantaanlaakson yhdyskuntarakennetta. Paikka tarjoaa asumismahdollisuuksia lähellä yritys- ja virkistysalueita. Alue tukeutuu Vantaanlaakson palveluihin. Alueella on hyvä joukkoliikenne.*

5. Rakentaminen on pääasiassa pientalomaista. Alueen ympäristössä tulee sijaita samantapaista tai tehokkaampaa rakentamista.

► *Alueelle sallitaan vain yksiasuntoisten asuinrakennusten rakentaminen.*

6. Täydennysrakennusalue on kooltaan kohtuullisen pieni. Mitään enimmäiskokoa alueelle on vaikea määritellä, se on arvioitava tapauskohtaisesti. Tavoitteena on joka tapauksessa, että tällaisille alueille tulisi mahdollisimman vähän uutta asutusta. Niiden on oltava "erikoistapauksia".

► *Rakentaminen sijoittuu oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukaiselle pientalo-alueelle, jolla on nyt yksi asuinrakennus ja kolme rakentamatonta erillistalon (omakotitalon tai paritalon) rakennuspaikkaa. Alueelle saisi rakentaa kuusi uutta asuntoa, jolloin asuntojen enimmäislukumäärä ei kasva.*

Maanomistus

Alueen omistavat:

411-1-254 (Stenbacka) Carita Malmström

411-3-11 ja 411-1-311 Vantaan kaupunki

411-4-22 (Smeds) Eija Leminen ja Carl Malmström

411-876-1 (Vesialue) Yhteinen alue

895-2-12 (Yleinen tie) Suomen valtio

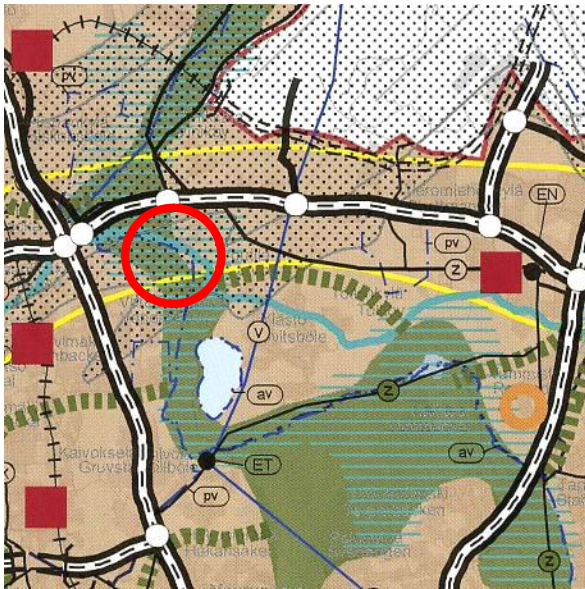
■ Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tavoitteena on mm., että kaupunkiseutujen työssäkäyntialueilla varmistetaan alueidenkäyttölliset edellytykset asuntorakentamiselle ja sen tarkoituksenmukaiselle sijoittumiselle sekä hyvälle elinympäristölle. Tavoitteena on myös, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä luotava edellytykset hyvälle taajamakuvalle. Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä. Taajamia kehitettäessä on huolehdittava siitä, että viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia. Lentoasemien ympäristön maankäytössä tulee ottaa huomioon lentomelun aiheuttamat rajoitukset. Valtioneuvosto 13.11.2008.

Maakuntakaava

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa maakuntakaavassa alue on osin taajamatoimintojen aluetta, osin virkistysaluetta, kehäkaupungin kehittämisvyöhykettä, kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeää aluetta ja lentomelualuetta.

Ote Uudenmaan maakuntakaavasta.

- Taajamatoimintojen alue.
- Keskustatoimintojen alue.
- Virkistysalue.
- Viheryhteystarve.
- Seutuliikenteen rata.
- Maakaasun runkoputki.
- Raakavesitunneli.
- Lentomelualue.
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde.
- Kehäkaupungin kehittämisvyöhyke.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

Toinen vaihemaakuntakaava

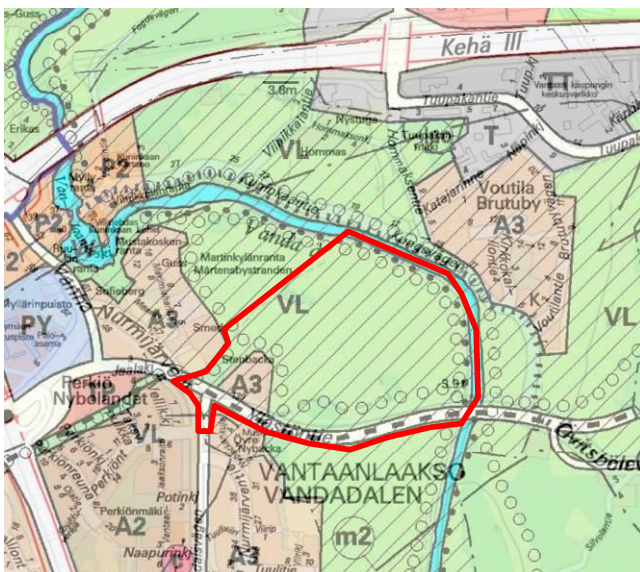
Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava ohjaa Uudenmaan tulevan kasvun nykyiseen rakenteeseen sitä tiivistäen ja täydentäen. Kaavassa Ylästöntie on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittaiseksi joukkoliikenteen yhdyskäytäväksi. – Asemakaava on 2. vaihemaakuntakaavan mukainen.

Neljäs vaihemaakuntakaava

Neljäs vaihemaakuntakaava käsittää 26 kuntaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 9.12.2013 – 15.1.2014.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä yleiskaavassa alue on pellon osalta lähivirkistysaluetta, joka on merkitty kyläkuvallisesti arvokkaaksi alueeksi ja jonne on merkitty ulkoilureittejä. Stenbackan mäen osalta alue on merkitty pientaloalueeksi A3. Ylästöntie on merkitty tieliikenteen alueeksi LT ja Ylästöntielle on merkitty ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä. Lisäksi alue on merkitty lentomeluvyöhykkeeksi m2, jossa lentomelutaso Lden on 55 – 60 dB.

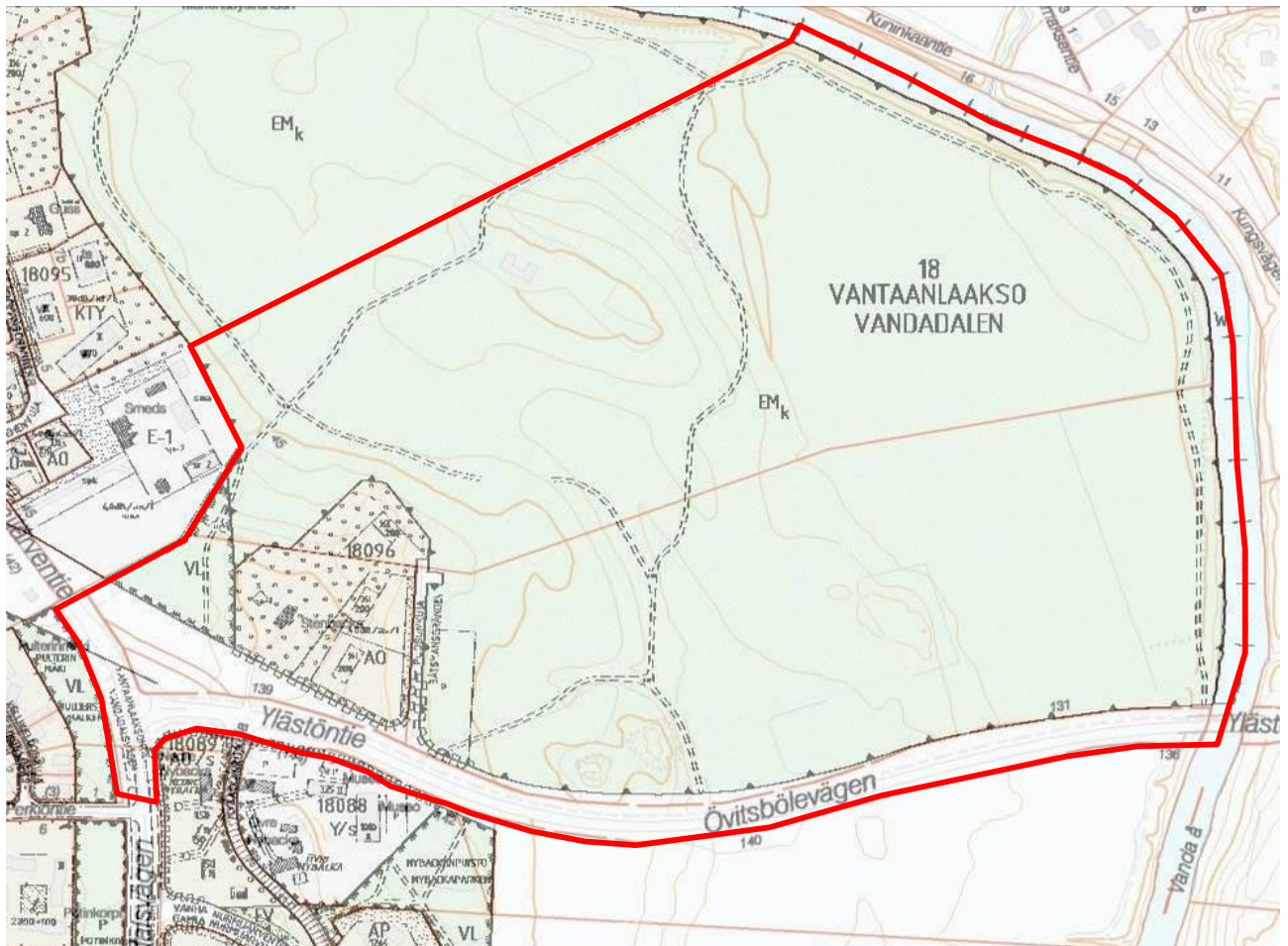
Ote Vantaan yleiskaavasta.

- A2 Matala ja tiivis asuntoalue.
- A3 Pientaloalue.
- P2 Palvelujen alue.
- PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
- T Teollisuus- ja varastoalue.
- VL Lähivirkistysalue.
- W Vesialue.
- c Keskustatoimintojen alakeskus.
- (m2) Lentomeluvyöhyke 2 (Lden 55-60 dB).
- o o o o Ohjeellinen ulkoilureitti.
- • • Ohjeellinen ratsastusreitti.
- ||||| Historiallinen tie.
- Ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.
- ///// Kyläkuvallisesti merkittävä alue.

Voimassaoleva asemakaava

Alueella on voimassa kolme asemakaavaa:

- Asemakaava 180700 Vantaanlaakso 6 (YM 18.12.1998) on voimassa valtaosalla aluetta.
- Asemakaava 180600 Vantaanlaakso 5 (YM 15.3.1995) on voimassa Vantaanlaaksontien risteysalueella.
- Asemakaavamuutos 000101 (SM 1.11.1978) on voimassa Vantaanlaaksontien katualueella.
- Ylästöntie on asemakaavoittamaton.

Ote ajantasa-asemakaavasta. Ylästöntiellä ei ole asemakaavaa.

18096	Korttelin numero.	p	Pysäköimispaikka
AO	Erillispientalojen korttelialue.	sma	Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alue.
E-1	Opetustoiminnan ja sitä palvelevien majoitusrakennusten korttelialue.	ur	Ohjeellinen ulkoilureitti.
EM/k	Maisemanhoitoalue. / Alue on varattu kunnan tarpeisiin.	200	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
Y/s	Yleisten rakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään.	II	Suurin sallittu kerrosluku (roomalaisin numeroin).
VL	Lähivirkistysalue.	■	Asemakaava-alueen rajaus
W	Vesialue.		

Vantaan karttoja, kaavoja ja ilmakuvia voi katsoa tarkemmin kartta.vantaa.fi

Esisuunnitelmat

Maisema-arkkitehti Sonja Iiramon luonnoksia 18.10.2005 ja 23.3.2006.

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010, voimaan 1.1.2011.

Tonttijako- ja rekisteri

Alue on Vantaan kiinteistörekisterissä.

Rakennuskiellot

Ei ole.

Suojelupäätökset

- **Valtioneuvoston päätös** Euroopan unionin Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen täydentämisestä 1.3.2012. Alueen valintaperusteena on vuollejoki-simpukka (*Unio crassus*), joka on Suomessa uhanalainen ja rauhoitettu. Myös saukko (*Lutra lutra*) esiintyy säännöllisesti Vantaanjoen pääuomassa. Muuta lajistoa on virtalude. Korkein hallinto-oikeus 10.7.2006 (t. 1778) oli palauttanut aiemman Valtioneuvoston 2.6.2005 tekemän päätöksen.

Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

- **Arkkitehtitoimisto Matti Iiramo** / Sonja Iiramo, maisema-arkkitehti MARK: Vantaanjokilaakson virkistyskäytön kehittäminen Vantaankosken alueella. Suunnitelman selostus 15.1.2002. Tilaaaja Martinlaakson aluetoimikunta.
- **Arkkitehtitoimisto Matti Iiramo** / Sonja Iiramo, maisema-arkkitehti MARK: Maisemalliset lähtökohdat ja tavoitteet. 28.2.2007
- **Kepsu**, Saulo: Uuteen maahan – Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimistö. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1027. SKS, Tampere-paino, Tampere 2005.
- **Kerkkonen**, Gunvor: Keskiäika ja aika 1550-luvulle asti. Teoksessa Helsingin pitäjä I. Helsingin maalauskunnan julkaisu. Porvoo 1965.
- **Sirniö**, Tiina: Joukkoliikennemuotojen vertailu Vantaan poikittaisessa runkoliikenteessä. Diplomityö, Tampereen teknillinen yliopisto, 2011.
- **Valtioneuvoston** periaatepäätös valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista ja maisemanhoidon kehittämisestä 5.1.1995. Päätöksen perusteella Vantaanjokilaakso on valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta, kohde 10.
- **Vantaan kaupunki**, kuntasuunnitteluvirasto, maankäytön suunnitteluosasto: Vantaanlaakson kulttuurimaiseman kehittämissuunnitelma. C 4:1988.
- **Vantaan kaupunki**, hallintopalvelukeskus, yleiskaavoitus: Jokivarsien maiseman inventointi ja analyysi. C 14:1990.
- **Vantaan kaupunki**: Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelma. Vantaa 2003; kaupunkisuunnitteluysikkö C 7:2003; KSY 3/2003.
- **Vantaan kaupunki**, Laura Muukka ja Anne Mäkyne; Kulttuurimaisemaselvitys. Vantaa kaupunkisuunnittelu C 7:2005; Kaupsu 4/2005.

4. Asemakaavan suunnittelun vaiheet

Hakijan ensimmäinen luonnos, täydennysrakentamisehdotus,

Sonja Iiramo 18.10.2005

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty tarkistettu luonnos.

Sonja Iiramo 23.3.2006

Ennakkoneuvottelu

29.11.2005 Uudenmaan ympäristökeskuksen kuukausikokouksessa todettiin, että alue on kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisema-alue ja lentomelun suhteen täydennysrakentamisaluetta ja luonnoksessa oli esitetty liikaa rakentamista. Kaupunginmuseolta on pyydetty lausunto.

Kaavamuutoshakemus

Carita Malmström ja Karl Jonas Malmström hakivat asemakaavamuutosta 13.6.2006 (kaavamuutoshakemus nro 001943).

Hakijat perustelivat hakemustaan seuraavasti: "Alueen nykykäyttö on puistoista joutomaata. Alueella on voimassa olevan kaavan mukaan kolme rakennuspaikkaa, yhteensä 600 k-m². Täydennysrakentamisen ehdotus perustuu voimassa oleviin yleiskaavan A3 rajoituksiin. Aluetehokkuudeksi tulee alle 0,1. Alueella on tehty maisemallinen ja topografinen kartoitus maankäyttösuunnitelman pohjaksi. Alueen liitoskatu (Puosunkuja) on siirretty länteen topografisista ja maisemallisista syistä. Alue on suunniteltu olemassa olevan puuston, kasvillisuuden ja topografian ehdoin, sovittaen peltolaakson maisematilaan. uuden ulkoilureitin varrella sijaitsevalle maatalousrakennukselle, peltolaakson keskellä, tulisi sijoittaa sopivaa virkistystoimintaa."

Hakemusta on käsitelty ensin kaavamuutosnumerolla 001943.

Kaupungin tavoitteena on rakentamisen sopeuttaminen kulttuurimaisemaan.

11.10.2006 Aluearkkitehti Kallaluoto ja rakennustutkija Mikko Mälkki tutustuivat paikkaan.

5.12.2006 neuvottelu maisemallisista lähtökohdista.

Kaavamuutoksen tavoitteet

/ *Sonja Iiramo 28.2.2007*

- Uuden rakentamisen sovittaminen kulttuurimaisemaan
- Reunavyöhykkeen eheys
- Näkymät huomioitava
- Virkistysalueiden ja -reittien kehittäminen
- Nykyisten maisemallisten ongelmien korjaaminen

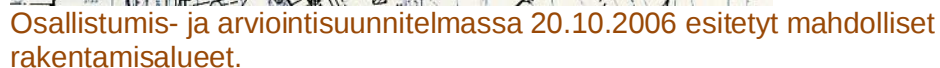
Maisemalliset arvot ja ongelmat

Kulttuurimaisemaselvityksessä (2005) aluetta kuvataan seuraavasti: "Vantaanlaakso on viljelyksessä oleva jokilaakso, jonka maasto laskee paikoin jyrkästikin jokeen ja pohjoisosassa kumpuilee tavattoman kauniisti. Hyvin säilynyttä ja hoidettua rakennuskantaa on paljon... Monesti kasvillisuus peittää rakennukset taakseen, eivätkä ne ainakaan kesällä näy kaukomaisemaan... Joen rannat ovat kasvaneet umpeen, joten näkymiä joen yli vain harvoissa paikoissa, eikä laakso hahmotu painanteena."

Stenbackan ja Övre Nybackan väliin on rakennettu 1980-luvulla Ylästöntie, joka on linjaukseltaan onnistunut, joskin maastoleikkaukset ovat paikoin tarpeettoman syvät. Metsikkökumpareen kohdalla maastoleikkausta olisi mahdollista loiventaa. Nykytilanteessa aiheutuu ongelmia paitsi esteettisesti, myös lumen vaarallisena kinostumisena tielle talvisin. Tilannetta voisi korjata pellonreunastutuksin maastoleikkausten kohdalla.

Stenbackan ympärillä on viljelystä pois jäänyt, pensoittuva pelto. Paikalla kasvaa itsekseen syntynyttä pensaikkaa ja puustoa, ei kuitenkaan maiseman kannalta merkittävää lajistoa eikä yksittäispuita. Ylästöntien lähellä on koivu-

Stenbackan naapureiden, Smedsin sekä Ylästöntien toisella puolella sijaitsevan Övre Nybackan ja Maatalousmuseon kohdalla on merkintä ”Maisemakuvas-
sesti merkittävä rakennusryhmä puutarhoineen”. Maatalousmuseon alueelle on
laadittu istutussuunnitelma, joka toteutetaan museon laajennuksen valmistut-
tua. Museorakennusten eteen tullaan istuttamaan yksittäispuita rakennusten
sitomiseksi reunavyöhykkeeseen.

- ## Ensimmäisessä osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

Kaavamuutosalueella järjestettiin asukastilaisuus, johon osallistui kahdeksan osallista sekä aluearkkitehti ja kaavoitusteknikko Kai Zukale. Paikallakäynnillä katsottiin mahdollisia rakennuspaikkoja sekä tutustuttiin ulkoapäin vanhoihin rakennuksiin. Suunniteltua rakentamista ei vastustettu.

2. Liikuntatoimi, liikuntatoimenjohtaja Hannu Vikman, 26.10.2006:

Kaavaa laadittaessa tulee varmistaa yleiskaavan mukaisen ulkoilureitistön säilyminen ja luontaiset yhteydet niille.

► *Asemakaavassa osoitetaan yleiskaavan mukaiset ulkoilureitit.*

3. Viheralueyksikkö, maisema-arkkitehti Hanna Keskinen, 27.10.2006:

Alue on maisemallisesti erittäin merkittävällä paikalla, joten rakennusten sijoittamiseen, rakentamistapaan ja uusien reunavyöhykkeiden suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Vantaanlaaksontieltä lähtevä yleiskaavan mukainen ulkoilureittiyhteys Vantaankoskelle on valmistunut vuonna 2005. Alue on asemakaavassa ja yleiskaavaluonnoksessa VL-alue. (voimassa oleva yleiskaava ja yleiskaavaluonnos eroavat tältä osin) Mielestäni rakentamista ei voi sijoittaa tälle alueelle. Vantaanjokilaaksoon tarvitaan ulkoilureittiyhteys ja on tärkeää että vanha kulttuurimaisema avoimine alueineen tulee kiinni vanhaan kylämaisemaan. Tämä on ainoa alue Vantaankosken lähellä, missä se on enää mahdollista.

► *Asemakaavamuutos on voimassa olevan yleiskaavan (2007) mukainen. Asemakaavassa osoitetaan yleiskaavan mukainen rakentaminen ja ulkoilureitit.*

4. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, johtava palotarkastaja Jussi Rahikainen, 5.11.2006:

Pientalot tulee sijoittaa aluepalovaaran vuoksi siten, että P3-luokan yksi-kerroksisia rakennuksia saa olla samalla tontilla korkeintaan 2400 m² tai kaksi-kerroksisia P3-luokan rakennuksia saa olla korkeintaan 1600 m².

► *Alueelle tulee omakotitontteja 6 kpl, á 200 k-m².*

Neuvottelut viranomaisten kanssa

• **MRL 66 § mukainen viranomaisneuvottelu** 24.11.2006:

Voimassa olevassa kaavassa on 2 + 1 omakotitaloa. Haettu lentomelualueelle Stenbackan tilalle 6 omakotitaloa ja Smedsin tilalle 4 omakotitaloa.

Johtopäätökset: Asumisen määrää vähennettävä ja asumisen rajausta pellon reunaan.

• **Virkamieskokous** 3.4.2007:

Kokouksessa käsiteltiin Sonja Iiramon maisemallista selvitystä 28.2.2007.

Johtopäätökset:

1. Alue on valtakunnallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä maisemaa.
2. Lentomelun vuoksi alueella sallitaan vain vähäinen täydennysrakentaminen. Rakentamista sallitaan enintään sen verran lisää kuin alueelle on jo kaavoitettu (vertaa Koivurinteen pohjoisosan viranomaisneuvottelu 20.3.2007), siis kolmen kaavoitetun talonpaikan sijaan enintään kuusi taloa.
3. Suunnitelmassa rakentaminen valuu ulos mäkikumpareelta ja maiseman luonnollisesta rajasta. Paikka on maisemallisesti erityisen herkkä, koska maisemakuva on säilynyt ehjänä.
4. Kaavassa oleva pysäköintialue on tarpeeton.
5. Rakentamista vain luonnostellun siirretyn Puosukujan länsipuolelle, itäpuolelta le puurivi.
6. Rakentamistapa: harjakatto 1:1,5; kerrosluku I 2/3, julkisivut puuta.
7. Kaupunki tarvitsee ulkoilureitin Vantaanjoen rantaan.
8. Ylästöntien jatkaminen länteen on tällä hetkellä avoin. Jatke on merkitty yleiskaavaan (Kv 14.9.1992) ja yleiskaavaehdotukseen (Kh 14.2.2007).
9. Puosukujan pohjoispäähän tarvitaan pumppaamo.

Rakentamislunnos.

TKa 23.5.2007

• **Uudenmaan ELY-keskuksen** kokous 8.2.2012 lentomelun huomioon ottamisesta, jossa todettiin uudelleen periaatteet lentomelualueelle rakentamisessa.

• **Uudenmaan ELY-keskus** totesi 22.8.2012, että nykykaavan salliman kolmen paritalon sijaan kuusi omakotitaloa ei lisää asuntojen määrää ja on täydennys-rakentamista.

Vantaan kaupunginmuseon lausunto
Vantaan kaupunginmuseo antoi 10.8.2012 lausunnon Smedsin tilasta ja ilmoitti, että kaava-alueella on Lillaksen ja Buldersin keskiaikaiset kylätontit ja niille johtavat keskiaikaiset tiet.

Neuvottelut hakijoiden kanssa

22.5.2007 Carita Malmströmin, Jonas Malmströmin ja Kaj Alakosken kanssa.

23.3.2010 Carita Malmströmin kanssa talousrakennuksista, lato oli romahtanut.

12.11.2012 Carita ja Jonas Malmströmin kanssa.

■ Toinen osallistuminen ja vuorovaikutus asemakaavasta nro 181100

Kaavamuuotosaluetta on laajennettu, jolloin siitä tuli asemakaava 181100. Kaava-alue sisältää nyt myös Ylästöntien katualueen.

• **Osallistumis- ja arviointisuunnitelma** laadittiin ja postitettiin osallisille 16.12.2013. Mielenpitoet pyydettiin 12.2.2014 mennessä.

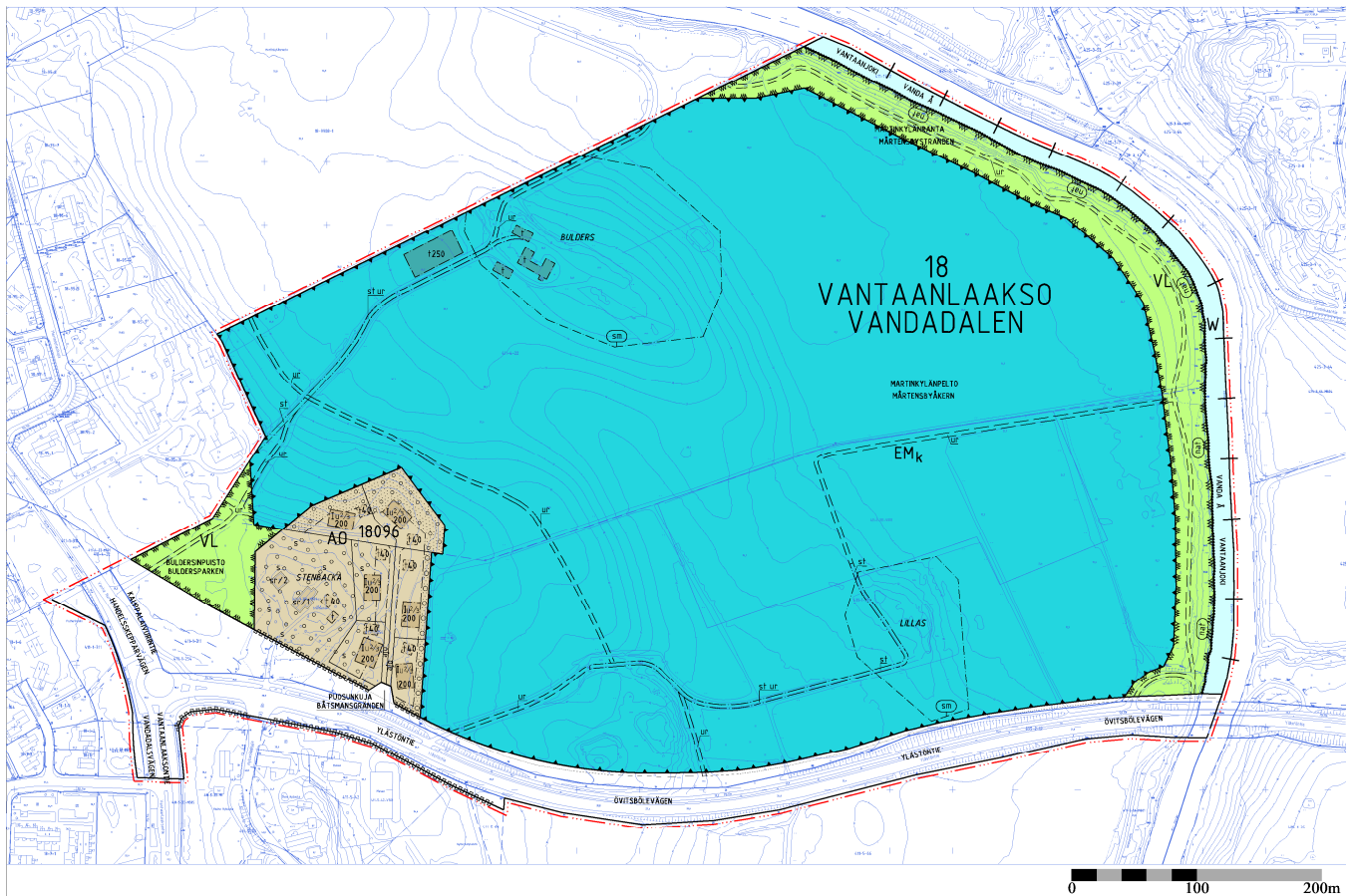
• **Kaavan viereille tulosta** ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 16.3.2013 ja kaupunkisuunnittelun internet-sivuilla sekä kirjeellä tai sähköpostilla maanomistajille, naapureille ja viranomaisille 16.12.2013.

• **Paikallakäynti** järjestettiin 15.1.2014 klo 16.00, jolloin läsnä oli 2 osallista.

• **Kaavatyön vaiheesta** on ilmoitettu vuosittain kaavoituskatsauksessa, viimeksi Vantaan asukaslehdessä 15. – 16.3.2014.

• **Aluearkkitehti** oli tavattavissa myös puhelimitse. Puheluja ei tullut.

• **Osallisia** kaavoituksessa olivat hakijat, alueen sekä viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat, vuokralaiset ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset, työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kaupungin viranomaiset, Uudenmaan ELY-keskus, Finavia Oyj, Liikennevirasto, Museo-virasto, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia.

MRL 62 §:n mukaisesti 16.12.2013 – 12.2.2014 nähtävillä ollut asemakaavaluonnos.

● AO Erillispienitalojen korttelialue. ● EMk Maisemanhoitoalue / kunnan käyttöön. ● VL Lähivirkistys-alue. ● W Vesialue. Vesialue merkitään Natura-alueeksi. ○ Katualue.

Toisessa osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

5. Yleisötilaisuus Övre Nybackan parkkipaikalla 15.1. klo 17.00 - 17.15:
Läsnä oli kaksi kaava-alueen maanomistajaa.

► Pidetty erillinen neuvottelu 20.1.2014.

6. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL, 17.1.2014

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pitää vanhojen asuinalueiden täydennysrakentamista järkevänä. --- Tulevaisuudessa kaava-alueella kulkee pikaraitiotie. HSL toteaa, että asemakaavaluonnoksesta puuttuu pikaraitiotien linjaus. HSL:n näkemyksen mukaan asemakaavaan on varattava (ohjeellinen) tila pikaraitiotielle. HSL:llä ei ole tarvetta antaa lausuntoa kaavaprosessin myöhemmissä vaiheissa.

► Yleiskaavan pikaraitiotievaraus sisältyy Ylästöntien katualueeseen.

7. Museovirasto, 20.1.2014:

Suunnittelualue sijaitsee Vantaanlaaksossa Ylästöntien varrella. Kaavahanke on laitettu vireille, koska Smedsin ja Stenbackan tilojen omistajat hakevat täydennysrakentamista, lisäksi asemakaava sisältää Ylästöntien katualueen.

Asemakaava-alueella sijaitsee kolme muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamaa ja rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, jotka on liitetty Museoviraston ylläpitämään kiinteiden muinaisjäännösten rekisteriin. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ne on mainittava erikseen kohdassa

"Nykytilanne ja lähtökohdat". Myös muinaismuistolain aiheuttamat rajoitukset tulee todeta samassa yhteydessä. Kaavaselostukseen muinaisjäännöskohteet tulee merkitä juoksevalla numeroinnilla, jonka tulee olla näkyvissä myös kaavakartassa. Kohteet ovat:

Historiallisen ajan asuinpaikka **Mårtensby (Martinkylä) Lillas** (mj. rek. nro 1000001739)

Historiallisen ajan asuinpaikka **Mårtensby (Martinkylä)** (mj. rek. nro 1000001741)

sekä näille molemmille johtava

Historiallisen ajan kulkuväylä **Mårtensby (Martinkylä): 1) Guus, Smeds, Bulders; 2) Lillas** (mj. rek. nro 1000010745).

Kaikki edellä mainitut muinaisjäännökset sijaitsevat alueella, joka asemakaavassa on osoitettu maisemanhoitoalueeksi (EM). Muinaisjäännökset on asianmukaisesti merkitty kaavaluonnokseen osa-aluemerkinnällä sm (muinaisjäännös) ja st (suojeltu tie). Historiallisen ajan kyläpaikkojen osalta kaavamääräys (sm) tulee kuitenkin muuttaa seuraavaan muotoon: *Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä Museoviraston lausunto.*

Historiallisen ajan tien osalta kaavamääräys sen sijaan on oikein.

Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta lausunnon antaa Museoviraston ja kaupunginmuseon välisen yhteistyösopimuksen nojalla Vantaan kaupunginmuseo.

► *sm-määräys on tarkistettu esitettyyn muotoon. Kaavaan ei lisätä muinaisjäännösten numerointia, joka löytyy tästä kaavaselostuksesta ja Vantaan kartta-palvelusta kartta.vantaa.fi. Asemakaavat eivät sisällä muitakaan kohde-numeroita.*

8. Harri ja Maria Himmanen, 10.2.2014

Viljelemme Smedsin tilan peltoja ja käytössämme on Smedsin tilaan kuuluva viljankuivaamo ja viljavarasto sekä konehallina toimiva lato. Kuljemme kuivurille ja ladolle kaikkina vuodenaikoina. Viljelykauden aikana joudumme kulkemaan viljelyksille ja viljavarastolle päivittäin, usein myös hyvin aikaisin aamulla ja myöhään illalla. Tämä vaatii hyvän kulkuyhteyden. Esimerkkinä mainittakoon että kylvökone ja leikkuupuimuri vaativat vähintään viisi metriä leveän tien.

Uuden asemakaavan mukaan vanhat tieyhteydet viljelyksille ja ladolle poistuvat. Esitämme niiden säilyttämistä jotta kulkuyhteydet toimisivat sekä kuivurille että ladolle. Molemmat tieyhteydet ovat vanhoja ja olleet käytössä jo useiden sukupolvien ajan. On tärkeää että huoltoyhteys Kauppalaivurintielle säilyy nykyisellään.

On tärkeää tulevaisuuden kannalta että ajoyhteys Stenbackan talouskeskukseen ja Smedsin peltöjen välillä säilyy. Siksi tarvitaan väylä Puosunkujan päästä Stenbackan rajaa pitkin Buldersinpuiston kävelyreitille joka toimii viljelyksien huoltotienä.

► *Smedsin ladon (konehallin) paikalle kaavoitetaan omakotitalo, joka on esitetty jo voimassa olevassa asemakaavassa. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 37 §:n mukaan tontin kautta saa järjestää ajoyhteyden enintään kahdelle muulle tontille. Siksi Puosunkujan asuintonttien läpi ei voida osoittaa ajoyhteyttä edelleen Martinkylänpellolle. Sen sijaan asemakaavassa osoitetaan ajoyhteys Kauppalaivurintieltä Martinkylänpellolle, jonne merkitään uusi rakennusala uutta talousrakennusta varten.*

9. Vantaan kaupunginmuseo, 10.2.2014

Vantaan kaupunkisuunnittelu on asettanut nähtäville asemakaavamuutoksen 181100 osallistumis- ja arviointisuunnitelman maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaisesti mielipiteiden kuulemista varten. Kaavatyön tarkoituksena on

muuttaa asemakaavaa siten, että alueelle mahdollistuisi kuuden 200 k-m² suuruisen omakotitalon rakentaminen. Voimassa olevassa asemakaavassa rakennusalat on määritelty kolmelle 200 k-m²n paritalolle. Näin ollen rakennusalan määrää kasvatetaan puolella. Asemakaavamuutoksesta on suoritettu kuuleminen vuonna 2006 numerolla 001943. Kaupunginmuseo ei ole lausunut aiemmin mielipidettään muutosehdotuksesta.

Suunnittelualue on monin tavoin merkityksellä kulttuurihistorialliselta kannalta. Alue on osa Vantaanjoen valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Ympäristöministeriö, mietintö 66/1992), jonka kylämaisema rakennuspaikkoihin ja peltoaukeineen on säilynyt jo vuosisatoja. Paikan arvot on huomioitu myös maakuntatasolla (Maakuntakaava, YM 8.11.2006) sekä kaupungin sisällä Vantaan kaupungin yleiskaavassa (2007), jossa alue on merkitty kyläkuvallisesti arvokkaaksi. Suunnittelualueella sijaitsee kolme muinaismuistolaita rauhoitettuja muinaisjäännöksiä, joista kaksi on historiallisen ajan asuinpaikkoja (Mårtensbyn Lillas ja Mårtensbyn Bulders), sekä näille johtavat keskiaikaiset tiet.

Maisemallisten ja kyläkuvallisten arvojen lisäksi suunnittelualueella sijaitsee vanha rakennuskulttuurikohde, Stenbackan tila. Tilan päärakennuksen on arvioitu ajoittuvan 1700-luvun tai 1800-luvun vaihteeseen (Vantaan vanhojen rakennusten Vaari-inventointi). Nykyasunsa rakennus on saanut vuonna 1926, jolloin muun muassa vanhaan rakennusrunkoon on lisätty veranta. Myös ulkokuuloitus on 1900-luvun alun tyylinen. Rakennuksessa on mansardikatto, joka viittaa rakennusaikaan 1800-luvun vaihteeseen. Mansardikattoisia tuon ajan rakennuksia ei ole Vantaalla monta jäljellä. Harvinaisuusarvon lisäksi rakennuksesta ilmenee rakennusajankohdalleen tyypillinen rakentaminen ja talonpoikaISRakentamisesta kertovana rakennuksena se onkin harvinaisen edustava esimerkki. Rakennus on saanut Vaari-inventoinnissa luokitustunnuksen R1, joka tarkoittaa, että se on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä.

Stenbackan tilan pihalla sijaitsee myös luonnonkivistä holvattu maakellari, joka on Vaari-inventoinnissa arvioitu vähintään päärakennuksen ikäiseksi, ellei vanhemmaksi. Kellari on saanut kyseisessä inventoinnissa luokitustunnuksen R1. Alueella voimassa olevassa asemakaavassa (vuodelta 1998) rakennushistorialliset, rakennustaiteelliset ja kyläkuvalliset arvot ovat huomioitu Stenbackan tilan osalta päärakennukseen ja maakellariin kohdistuvina suojelumerkintöinä. Uudessa kaavaehdotuksessa suojellut rakennukset ovat saaneet merkinnät sr-1 ja sr-2. Näihin merkintöihin liittyvät suojelumääräykset tulee määrittellä vastaamaan nykypäivän suojelutavoitteita. Maakellarin osalta ehdotettu määräys ei ole riittävä.

Rakennetun kulttuuriympäristön kohteista tulisi uudessa asemakaavassa huomioida myös Smedsin tilan puimalan (sijaitsee Martinkylän Mårtensbyn kyläpaikan keskellä) kulttuurihistorialliset arvot ja lisätä kaavaan arvoihin sopiva suojelumerkintä. Kyseinen rakennus koostuu eri-ikäisistä osista. Vanhin osa on eteläsiivessä oleva riihi, joka on todennäköisesti peräisin jo 1800-luvun alkupuolelta. Rakennuksessa sijaitsevat puimala ja lato ovat 1900-luvulta. Rakennus on arvioitu Vaari-inventoinnissa luokituksella R2, ja sillä mainitaan olevan muun muassa harvinaisuus ja alkuperäisyys arvoja. Rakennus on tyypillinen oman aikansa talousrakennus ja se kertoo agraarielämän historiaa kahden vuosisadan ajalta.

Voimassa olevassa asemakaavassa on uudisrakentamiselle varattu kolme rakennusala paritaloille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa rakennusaloja on kuusi ja ne on sijoitettu Stenbackan pihapiiriin pohjois- ja itäisivuolille. Kaupunginmuseo pitää hyvänä sitä, että rakennukset sijoituttavat valmiiksi rakennettuun ympäristöön, eikä maisemallisesti arvokkaille peltoaukeille. Stenbackan tilan pihapiiri on jätetty väljäksi uudisrakennusten sijoittuessa tilan laidoille. Kaavassa on huomioitu maisemalliset arvot siten, että uudisrakennukset on pyritty sopeuttamaan maisemaan puustovyöhykkeen avulla. Rakennusmassojen pilkkominen pienempiin osiin ja rakennusmassojen pitäminen yksikerroksisina on myönteistä näkyvyyksien takaamiseksi.

Buldersin kyläpaikan viereen on osallistumis- ja arviointisuunnitelman ohessa esitetyssä kaavaluonnoksessa piirretty 250 kerrosneliömetrin rakennusala talousrakennukselle. Tätä ei kuitenkaan ole mainittu hankkeen kuvauksen yhteydessä. Myös itse muinaisjäännösalueelle on luonnokseen merkitty kaksi pienempää talousrakennusta, jotka eivät ole näkyvissä voimassa olevassa asemakaavassa. Näiden rakennusten osalta olisi osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuvausta täydennettävä ja varmistettava, että näiden rakennusten kohdalla tapahtuva mahdollinen maahan kajoaminen on Museo-viraston tiedossa.

Keskiaikaiset tiet ovat saaneet asianmukaiset suojelumerkinnot (st) ja niihin liittyvät määräykset kaavassa.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Arkeologisen kulttuuri-perinnön kohdalla lausunnon asemakaavasta antaa Museovirasto.

► *Buldersin ja Lillaksen keskiaikaiset kylätontit ja niille johtavat keskiaikaiset tiet on merkitty asemakaavaan muinaismuistoina sm-merkinnällä. Stenbackan päärakennus ja kellari on merkitty suojeltaviksi rakennuksiksi, samoin nyt esitetty puimala. Buldersin kylätontilta poistetaan uusien talousrakennusten rakennusalat.*

10. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 11.2.2014:

Kaavamuuotosalueella on rakennettuja HSY:n johtoja vesijohto 315 M 2002/2009, jätevesiviemäri 400 M 2002 ja paineviemäri 315 2009 sekä paineviemärin purkukaivo. Asemakaavaan tulee merkitä johtoja varten vähintään kahdeksan metriä leveä johtokuja. Mahdollinen johtosiirto toteutetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän ulkopuolisella rahoituksella. Kaavamuutoksessa muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon sekä rakennettava vesihuoltoverkosto kustannusarvioineen tulisi tarkastella kaavoituksen yhteydessä ja esittää kaavaselostuksen osana alustavassa vesihuollon yleissuunnitelmassa.

► *Kaavaan liittyy vesihuollon yleissuunnitelma (jäljempänä).*

11. Carita Malmström, 11.2.2014:

Tässä asemakaavaehdotuksessa on suljettu kokonaan Vanhan Stenbacka talon tieyhteys Ylästöntielle ja piirretty uusi nousu Puosunkujasta pitkin raidereittiä ylös säilytettävään päätaloon. Erittäin huono ratkaisu, on kuin hiipisi salaa pitkin vilkasta raidereunaa säilytettävään kartanoon.

Ehdotan, että kulku Stenbackan kartanorakennukseen nousisi tontin pohjoispuolelta suoraan ylös pihalle. Silloin voisimme hyödyntää ikivanhaa tietä, joka kulkee Smedsin pihalta tähän Smedsin isoon latoon, joka nyt jää kahden omakotitalon väliin. Sitä tietä ei ole edes merkitty kartalle, vaikka se on yhtä vanha kuin vieressä oleva tie Smedsin pelloille... Se tie näkyy kutsussa Asemakaavaluonnoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivulla 2 olevasta ilmakuvasta vuodelta 2011.

Kun tuo Ylästöntie ja raidekulku toteutetaan niin kuin kartassa näkyy, ja tie Buldersinpuiston kautta suljetaan, ei ole mitään yhteyttä maatalouskoneiden ja autojen kanssa Smedsin pelloille.

Ikivanha historiallinen tie, joka kulkee pitkin pellonreunaa Stenbackan tontin pohjoispuolella, on ollut tärkeä tieyhteys Stenbackan kartanon navetasta Vanhalle Nurmijärventielle ja maitolaiturille. Sitä käytetään yhä, koska ladossa säilytetään maatalouskoneita. Siitä ehdotan nousua ylös säilytettävään Stenbackan kartanoon. Siitä tulisi tyylikäs ja maisemahoidollisesti oikea nousu säilytettävään Stenbackan kartanoon.

Tässä on yksi jokiseudun kauneimmista rakennuspaikoista ja se pitäisi kunnioittaa laadukkaalla suunnittelulla.

En maanomistajana ymmärrä, miksi meitä ei kuulla, vaikka asia koskee juuri meitä kipeimmin.

Toivon, että otatte huomioon ehdotukseni. ---

► *Smedsin ladon paikalle kaavoitetaan omakotitalo, kuten jo voimassa olevassa asemakaavassa on esitetty. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 37 §:n mukaan tontin tulee liittyä katuun tai yhden tontin kautta saa järjestää ajoyhteyden enintään kahdelle muulle tontille. Siksi ajoyhteys Puosunkujan uusien tonttien läpi edelleen Stenbackan tontille ja Martinkylänpellolle ei ole laillinen. Sen sijaan Buldersinpuistoa on hieman supistettu, jolloin on saatu yhteys Stenbackan tilalta Martinkylänpellolle, jonne on merkitty uusi rakennusala uutta talousrakennusta (250 k-m²) varten, kuten aiemmin on neuvoteltu.*

Nykyinen Stenbackan liittymä Ylästöntielle tulee poistumaan, koska Ylästöntielle varataan tila yleiskaavan mukaiselle pikaraitiotielle. Aiemmin kaavoitettu pitkä Puosunkuja ei ole toteutunut, koska kadun ja kunnallistekniikan rakentaminen olisi ollut kallista. Siksi Puosunkuja siirretään nyt lännemmäksi ja lyhennetään. Stenbackan talolle saadaan uusi tonttiliittymä vain Puosunkujalta.

12. Jonas Malmström, 11.2.2014:

Puollan asemakaavaluonnosta, mutta pidän ongelmallisena, että vanhan Stenbackan talon tieyhteys Ylästöntielle tulevaisuudessa tapahtuisi Puosunkujan liittymästä suoraan pitkin raidereittiä ylös säilytettävään päätaloon. Ratkaisu ei ole hyvä, siinä ikään kuin hiipii salaa kotiinsa vilkasta raidereunaa pitkin.

Jos Ylästöntien laajentaminen raskaan liikenteen tieksi ja raidekulku toteutetaan, niin kuin asemakaavaluonnokseen on piirretty, ja tie Bulderspuiston kautta suljetaan, ei meillä enää ole mitään tietä maatalouskoneille ja autoille Smedsin pelloille.

Ehdotan, että kulku Stenbackan päärakennukseen varattaisiin tulevaisuuden varalle tontin pohjoispuolelta Puosunkujan päästä suoraan ylös pihalle. Uuden pohjoisimman tontin eteläpuolista rajaa tulisi siirtää pohjoisemmaksi niin, että voisimme tarvittaessa hyödyntää ikivanhaa tietä, joka kulkee Smedsin pihalta tähän Smedsin isoon latoon, joka nyt jää kahden omakotitalon väliin. Tietä ei ole edes merkitty kartalle, vaikka se on yhtä vanha kuin vieressä oleva tie pelloille. Tie näkyy asemakaavaluonnoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivulla 2 olevasta ilmakuva vuodelta 2011.

Tämä ikivanha tie, joka kulkee pitkin pellonreunaa Stenbackan talon pohjoispuolella, on ollut kautta aikojen tärkeä väylä Stenbackan navetasta Vanhalle Nurmijärventielle ja maitolaiturille. Tiellä on siis historiallista arvoa. Ehdotan, että siitä tehdään uusi tie Stenbackan päätaloon, kun Stenbackan nykyinen liittymä joudutaan sulkemaan.

Toivon, että ehdotukseni huomioidaan.

► *Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 37 §:n mukaan tontin tulee liittyä katuun tai yhden tontin kautta saa järjestää ajoyhteyden enintään kahdelle muulle tontille. Siksi ajoyhteys Puosunkujan uusien tonttien läpi edelleen Stenbackan tontille ja Martinkylänpellolle ei ole laillinen. Stenbackan tontille saadaan ajoyhteys vain Puosunkujan katualueelta. Smedsin ladon paikalle kaavoitetaan omakotitalo, joka on esitetty jo voimassa olevassa asemakaavassa, ja Martinkylänpellolle kaavoitetaan uusi talousrakennus, kuten on neuvoteltu. Buldersinpuistoa on hieman supistettu, jolloin on saatu ajoyhteys Stenbackan tilalta Martinkylänpellolle.*

Aluearkkitehdin havainnekuva kaavaluonnoksen mukaisesta rakentamisesta.
TKa 16.12.2013.

Neuvottelut viranomaisten kanssa

- **Uudenmaan ELY-keskuksen** kanssa todettiin suunnittelukokouksessa 12.2.2014, että asemakaavaluonnokseen on sijoitettu valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle talousrakennus (250 k-m²), joka on tilan maatalouden kannalta tarpeellinen.

• Uudenmaan ELY-keskuksen

kuukausikokouksessa 12.2.2014 todettiin, että uusi MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu ei ole enää tarpeen.

Neuvottelut hakijoiden kanssa

20.1.2014 neuvottelu Carita Malmströmin kanssa Stenbackan tilasta. Uusien talojen sijoittelu tarkistettiin suoraan riviin maanomistajan toiveen mukaisesti.

Asemakaavamuutoksen tavoitteet

• Vertailu valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakunta-kaavaan

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava, joten vertailu valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavaan ei ole tarpeen (MRA 25 §). Kaavamuutos parantaa rakentamisen suhdetta kulttuurimaisemaan verrattuna voimassa olevaan asemakaavaan. Kaavamuutoksella ei lisää asuntojen lukumäärää lentomelualueella.

• Vertailu yleiskaavaan

Asemakaavamuutos on oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen.

• Vertailu voimassa olevaan asemakaavaan

Uudessa asemakaavassa otetaan paremmin huomioon suojelutavoitteet ja suhde kulttuurimaisemaan sekä lento- ja tieliikennemeluun.

Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot

Vaihtoehtona on tutkittu edellä esitettyjä uudisrakentamisen määrää ja sijoittelu-mahdollisuuksia.

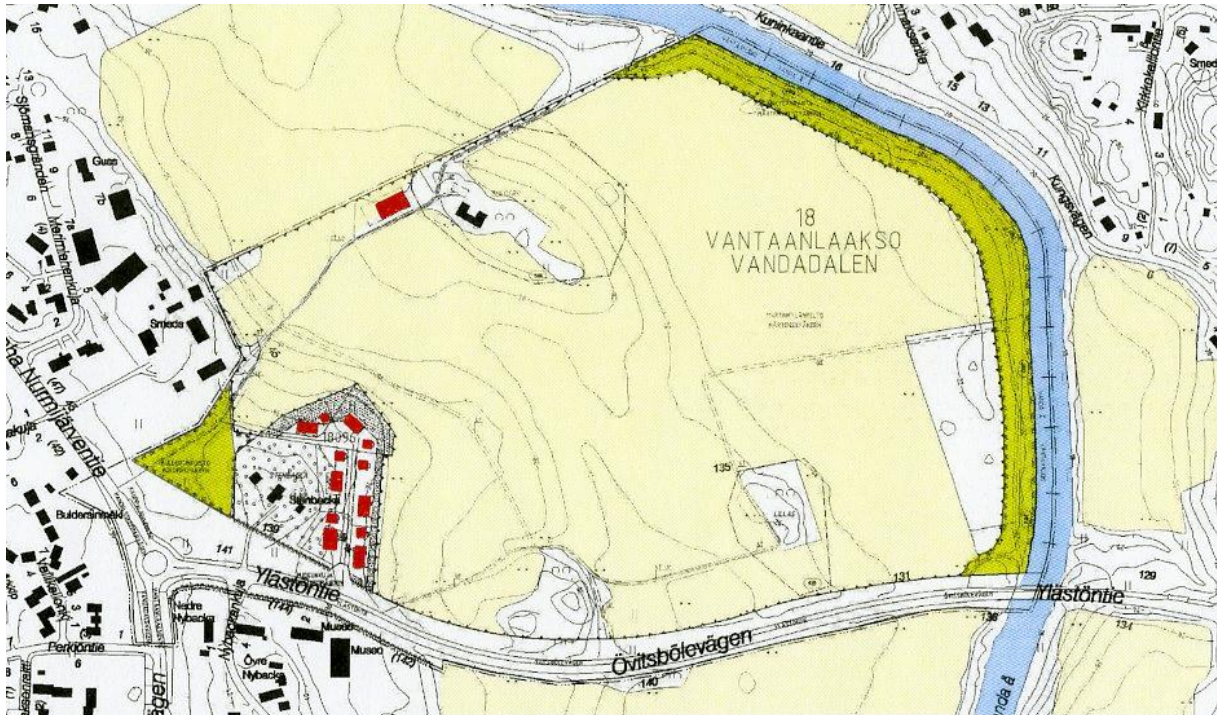
Asemakaavamuutoksen suunnittelu

Asemakaavamuutoksen laati aluearkkitehti *Timo Kallaluoto*.

Kaavoitukseen osallistuivat maankäytön kehittämispäällikkö *Armi Vähä-Piikkiö*, liikenneinsinöörit *Pekka Haasanen*, *Jaana Virtanen*, *Pirjo Suni*, *Tiina Hulkko*, suunnitteluinsinöörit *Usko Koponen*, *Elina Komulainen*, maisema-arkkitehdit *Anne Mäkynen*, *Laura Muukka*, *Sirpa Törrönen*, rakennustutkija *Mikko Mälkki*, kehitysinsinööri *Mika Viljamaa*, maankäyttöinsinööri *Teemu Jääskeläinen*, kaavoitusinsinööri *Kai Zukale*, suunnitteluavustaja *Leena Kaunismäki*.

Stenbackan esisuunnitelman laati Arkkitehtitoimisto *Matti Iiramo* / maisema-arkkitehti *Sonja Iiramo* (2005-2007).

5. Asemakaavan kuvaus

Uusi rakentaminen sijoittuu peltomaiseman reunaan. Uusi talousrakennus sijoittuu pellolle toisen talousrakennuksen luokse.

TKa + LKa 2014

Kaavan ratkaisu

Alueen lentomelutaso (Lden 55 – 60 dB) sallii asuntojen täydennysrakentamisen. Asuntojen lukumäärä on harkittu jo voimassa olevassa asemakaavassa.

Asemakaava sallii kuuden uuden omakotitalon rakentaminen. Näistä neljä sijoittuu Stenbackan tilalle ja kaksi Smedsin tilalle. Voimassa oleva asemakaava sallii kolme uutta paritaloa, joten asuntojen lukumäärä ei kasva.

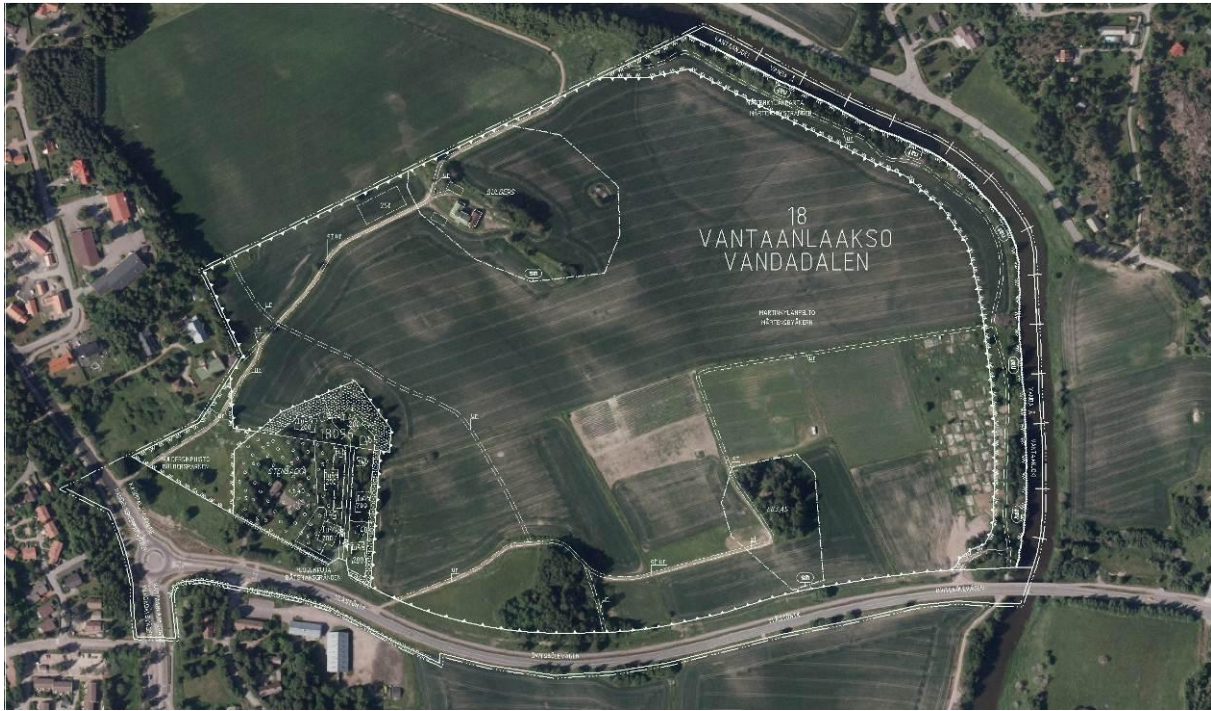
Ylästöntie on valtion ylläpitämä maantie, josta on laadittu parantamissuunnitelma. Kun tie on parannettu, tie siirtyy kaupungille, joten Ylästöntie asemakaavoitetaan kaduksi. Ylästöntien katualueelle sijoittuu pikaraitiotien varaus.

Puosunkujan sijainti muuttuu lännemmäksi. Tällöin rakentaminen saadaan maisemallisesti parempaan paikkaan metsäsaarekkeeseen. Katualueeksi osoitetaan vain kääntöpaikka, jolloin kadun ja kunnallistekniikan rakennuskustannukset alenevat huomattavasti ja katu on mahdollista toteuttaa.

Uutta asemakaavaa perustelee myös valtakunnallisesti merkittävän maiseman parempi huomioon ottaminen. Voimassa olevaan asemakaavaan pellolle merkitty laajahko pysäköintialue poistuu. Se on arvioitu tarpeettomaksi ja maisemaan huonosti sopivaksi.

Rantavyöhyke merkitään lähivirkistysalueeksi VL ja se tulee nyt kaupungin omistukseen. Martinkylänpellolle sallitaan uusi 250 k-m²:n suuruinen talousrakennus korvaamaan uuden omakotitalon paikalta purettavaa latoa/konehallia.

Keskiaikaiset kylätontit, Lillas ja Bulders, jäävät rakentamattomiksi.

Asemakaavan suhde maisemaan.

Uusi asuntorakentaminen sijoittuu paikkaan, jossa on aiemmin sijainnut talousrakennuksia. Uusi talousrakennus korvaa poistuvan talousrakennuksen ja sijoittuu nykyisen talousrakennuksen lähelle, keskiaikaisen kylätontin ulkopuolelle.

Stenbackan päärakennus ja kellari sekä Smedsin puimala merkitään suojelluiksi rakennuksiksi. Lisäksi kaavaan merkitään Vantaanjoen Natura-alue.

Rakennettu ympäristö

Uusien asuintalojen tulee olla keltaisia puutaloja, kuten Stenbackan päärakennus. Niissä tulee olla tiiliharjakatto, joka suojaa lentomelulta ja sateen ropinalta. Uudet rakennukset sijoittuvat suoraan riviin nykyisen maanomistajan toiveen mukaisesti.

Luonnonympäristö ja maisema

Rakentaminen sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle metsäsaarekkeiden ja nykyisten rakentamisen yhteyteen. Asuntokortteli rajataan puustovyöhykkeellä. Vantaanjoen rantapuusto säilyy lähivirkistysalueella.

Liikenne

Ylästöntie kaavoitetaan katualueeksi, sillä tie siirtyy valtiolta kaupungille, kun tie on parannettu. Uusi Puosunkuja liittyy Ylästöntiehen voimassa olevassa kaavassa esitettyä liittymäpaikkaa lännempänä. Puosunkuja toteutetaan Ylästöntien liittymää lukuun ottamatta tonteilla olevina ajoyhteyksinä. Puosunkujan liikennemääräksi tulee arviolta 21 ajon/vrk.

Erillispientalojen korttelialue (AO)

Alueelle rakennetaan kuusi uutta omakotitaloa á 200 k-m², yhteensä 1 200 k-m². Kaava sallii vain yksiasuntoisten omakotitalojen rakentamisen. Suurin sallittu kerrosluku on 1 2/3. Julkisivujen tulee olla puuta ja keltaiseksi peitto-maalattuja.

Maisemanhoitoalue (EM)

Martinkylänpelto säilyy pääosin maisemanhoitoalueena (EM), jolle merkitään säilyvä talousrakennus ja yksi uusi talousrakennus (250 k-m²) sekä muinais-

muistoina keskiaikaiset kylätontit (Bulders ja Lillas) ja näille johtavat keskiaikaiset tiet. Alueelle merkitään myös yleiskaavan mukaiset ulkoilureitit. Puimala merkitään suojelluksi talousrakennukseksi.

Lähivirkistysalueet (VL)

Vantaanjoen rantaan osoitetaan Martinkylänrannan lähivirkistysalue, jolle merkitään ulkoilureitti. Se on osa Vantaanjokivarren ulkoilureitistöä.

Vesialue (W)

Nykyinen Vantaanjoen vesialue säilyy vesialueena ja merkitään Natura-alueeksi alueella elävän jokivuollesimpukan vuoksi.

Katualueet

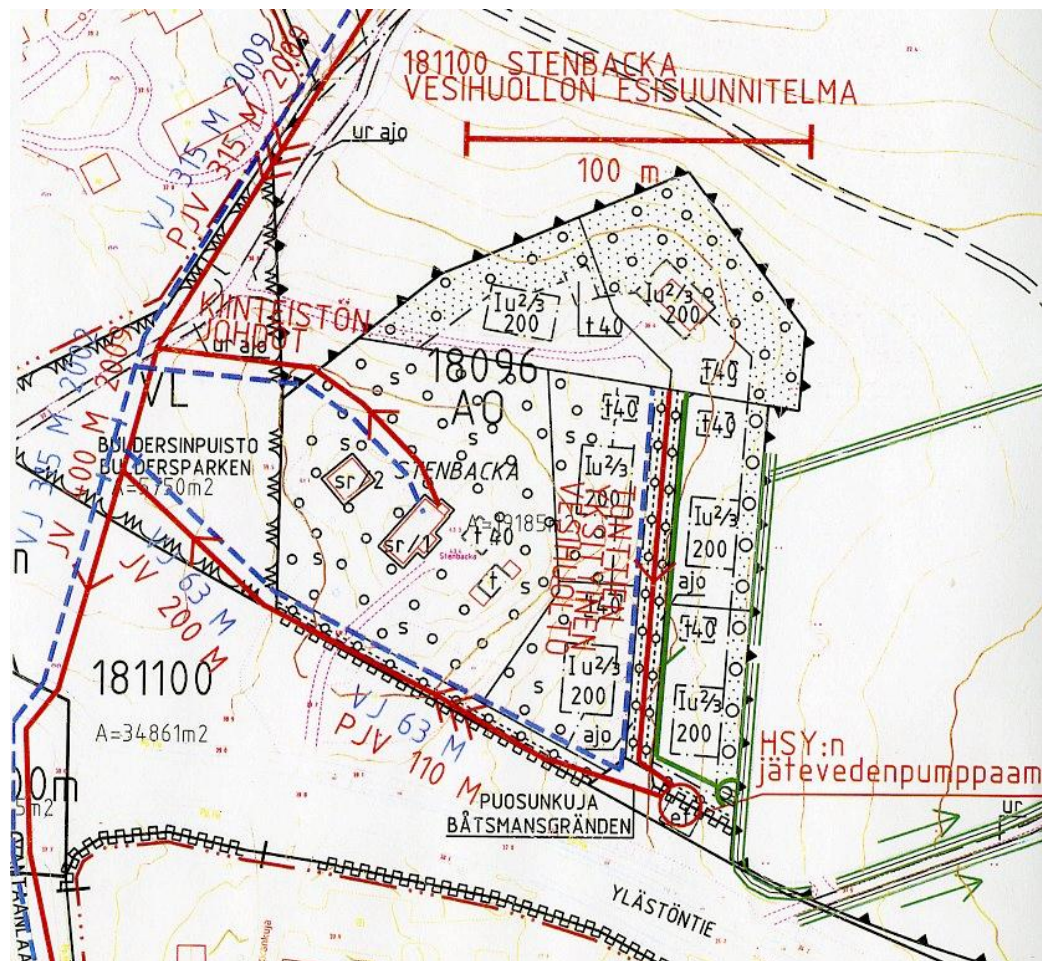
Ylästöntie merkitään katualueeksi, koska tie tulee siirtymään kaupungin omistukseen. Katualue sisältää pikaraitiotien varauksen. Puosunkujan liittymä merkitään katualueeksi, jolle voidaan rakentaa kääntöpaikka.

Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavassa määritellään rakennussuojelu ja rakennusalat sekä annetaan kaavamääräyksiä katoista, julkisivuista, istutuksista ja ääneneristävyydestä.

Tekninen huolto

Asemakaava vähentää kadun ja kunnallistekniikan rakentamisen määrää verrattuna voimassa olevaan asemakaavaan. Puosunkujalle tuodaan vesi-huolto Vantaanlaaksontien suunnasta.

Vesihuollon esisuunnitelma. Elina Komulainen 26.8.2014.

Vesihuollon esisuunnitelma

Kaavaa varten on laajennettava nykyistä vesihuoltoverkostoa kaava-alueelle. Vesijohto ja jätevesiviemäri liitetään alueen länsipuoliseen verkostoon. Nykyisen verkoston ja Puosukujan jätevedenpumppaamon välillä olevat putket ovat yleisiä putkia. Vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviolta 130 000 €.

Jätevedenpumppaamolta ajoyhteyden alle sijoitettavat putket ovat taas kiinteistöjen yhteisiä putkia, joiden rakentaminen ja kunnossapito kuuluvat kiinteistöjen vastuulle. Alueen kiinteistöjen tulee järjestää vesihuolto liityntäpisteeseen asti yhteistyössä keskenään. Ajoyhteyksien alle tulee tonttien rakentaa myös hulevesiviemäri, joka johtaa vedet kaavoitettavien tonttien itäpuolella olevaan avo-ojaan. Avo-oja laskee vetensä Vantaanjokeen.

Hulevesiä tulee käsitellä kiinteistökohtaisesti hyödyntäen maaston muotoiluja ja kerroksellista, monipuolista kasvillisuutta. Hulevettä voidaan varastoida tontilla kastelua varten. Kattovedet voidaan imeyttää tontilla, mikäli maaperä soveltuu imeytykseen ja siitä ei aiheudu haittaa naapureille tai perustusten kuivatukselle. Huleveden käsittely on suunniteltava tonttikohtaisesti.

Ympäristön häiriötekijät

Ääneneristävyysvaatimukseksi lento- ja liikennemelua vastaan asetetaan asunnoille 35 dB sekä toimisto- ja muille hiljaisille työtiloille 32 dB.

Nimistö

- **Bulders** on Martinkylän keskiaikaisia kantataloja (1702 Bullders), jonka omisti 1540-luvulla Olof Mårtensson. – Nimi johtuu lisänimestä Bulder, jota tavataan lähinnä sotilailla, esim. Espoossa 1625 Morten Bulder. Bulle on ollut muinais-skandinaavinen henkilönnimi. Ruotsin murteessa bulle, buli, on sonni. Saksan der Bulle on sonni. Germaaninen lainan nimi. (Sirkka Paikkala, Suomalaiset sukunimet, 1993 s. 456; Saulo Kepsu, Uuteen maahan, 2005 s. 109, 131-132, 212)
- **Buldersinpuisto, Buldersparken**, lähivirkistysalue. Kantatalon nimestä → Bulders.
- **Kauppalaivurintie, Handelsskepparvägen** Katu nimettiin 1988 Laivurintie, Skepparvägen, mutta on yhä Vanhaa Nurmijärventietä. Uusi nimi liittyy Martinkylän 1500-luvun talonpoikaispurjehdukseen. Helsingin pitäjän huomattavin kauppalaivuri oli Jöran Bonde, joka asui Lillaksessa. (Nimistöryhmä 9.2.1988; Kala 28.10.2013)
- **Lillas** on Martinkylän keskiaikaisia kantataloja (1699 Lillas), jonka omisti 1540-luvulla talonpoikaislaivuri Göran Bonde. Talossa asuivat 1512 bun jurgh ja 1524 lejlen bun jurgh sson, 1524 lejllen, 1528 leijle, 1537 lele. Stenbacka on Lillas-talon puolikas. (Saulo Kepsu, Uuteen maahan, 2005 s. 131-132)
- **Martinkylänpelto, Mårtensbyåkern**, maisemapelto, Martinkylän vanhoja kyläpeltoja.
- **Martinkylänranta, Mårtensbystranden**, lähivirkistysalue, sijaitsee Vantaanjoen rannalla.
- **Puosunkuja, Båtsmansgränden**, katu, nykyinen nimi annettiin 1993, liittyy Martinkylän 1500-luvun talonpoikaispurjehdukseen. (Nimistöryhmä 19.5.1993)
- **Stenbacka**, Martinkylän talo. Nimi esiintyy 1840 ½Lillas, 1851 Stenbacka.
- **Ylästöntie, Övitsbölevägen**, katu johtaa Ylästöön, nimi esiintyy Ylästössä ja Voutilassa 1975, mutta uusi silta ja tieosuus rakennettiin vasta 1980-luvulla.
- **Vantaanjoki, Vanda å**, joki, nimi esiintyy ensi kerran Judocus Hondius nuoremman Ruotsin kartassa 1613 *Vanta*. Nimi liittyynee *Vanajan* (1311 Vanai) nimeen. Yläjuoksulla on myös talo, entinen kylä *Vanantaka* (1536 Vanhantaka, 1539 Wanan tacka) ja kylä *Vantaa* (1539 Wandas). (Gunvor Kerkkonen, Helsingin pitäjä I, 1965 s. 26; Erik van Mingroot ja Eduard van Ermen, Suomen ja Skandinavian vanhoja karttoja, 1988 s. 47; Sirkka Paikkala, Suomalainen paikannimikirja, 2007 s. 490-491)

Asemakaavan vaikutukset

• Vaikutukset suhteessa nykytilanteeseen

Alueelle rakennetaan kuusi uutta omakotitaloa Stenbackan metsäsaarekkeelle ja uusi talousrakennus Martinkylänpellolle nykyisen Smedsin puimalan lähelle. Nykyinen Smedsin lato/konehalli puretaan.

• Vaikutukset suhteessa voimassa olevaan asemakaavaan

Uusien rakennuspaikkojen lukumäärä kasvaa kolmesta kuuteen. Lisäksi pellolle sallitaan uusi talousrakennus korvaamaan purettavia talousrakennuksia. Pellolle suunniteltua laajaa pysäköintialuetta ei toteuteta.

• Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisemaan, luontoon ja luonnonympäristöön

Stenbackan talo ja kellari merkitään suojelluksi rakennukseksi kuten voimassa olevassa asemakaavassa. Samoin Smedsin puimala suojellaan. Asuntorakentaminen sijoittuu Stenbackan metsäsaarekkeeseen, jolle tulee uusi kasvullinen reunavyöhyke. Maisemassa näkyvin uusi elementti on uusi talousrakennus, joka kuitenkin sijoittuu nykyisten talousrakennusten lähelle. Keskiaikaisille kylätonteille ei tule rakentamista.

• Liikenteelliset vaikutukset

Asemakaavalla ei ole merkittäviä liikenteellisiä vaikutuksia.

• Suhde lentomeluun ja tieliikennemeluun

Rakentaminen sijoittuu Lden 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeelle, jossa kuitenkin sallitaan asuntojen täydennysrakentaminen. Kaavaan annetaan ääneneristävyysmääräys lento- ja tieliikennemelua vastaan.

6. Asemakaavan toteutus

Asemakaavaan liittyy toteuttamissopimus, jolla kaupungille saadaan Martinkylänrannan ja Buldersinpuiston virkistysalueita.

Omakotirakentaminen on tarkoitus toteuttaa heti, kun kaavamuutos on tullut voimaan ja katu ja kunnallistekniikka on rakennettu.

Kaupunki rakentaa Puosunkujan katualueen. HSY rakentaa katualueelle kunnallistekniikan. Ylästöntie siirtyy valtiolta kaupungille, kun tien parantaminen on tehty.

Muodostuvat tontit tulevat yksityiseen rakentamiseen. Rakennusluvista tulee ilmoittaa naapureille ja rakennuspaikalla (MRL 133 §).

Vantaa 10.11.2014

VANTAAN KAUPUNKI
Kaupunkisuunnittelu
Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö

Timo Kallaluoto
Aluearkkitehti

Laatijan yhteystiedot
Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu,
Timo Kallaluoto,
Kielotie 28, 01300 Vantaa,
puh. 09 8392 2675,
timo.kallaluoto@vantaa.fi

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 / 3
181100	10.11.2014	686492, 686493	

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 18, Vantaanlaakso

VANTAANLAAKSO 11

Asemakaava
Katualuetta

Asemakaavan muutos
Kortteli 18096 sekä katu-, virkistys-,
erityis- ja vesialueet.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 18, Vandadalen

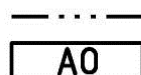
VANDADALEN 11

Detaljplan
Gatuområde

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 18096 samt gatu- och rekreations-
special- och vattenområden.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Erillispientalojen korttelialue.

Alueelle saa rakentaa enintään yhden asunnon tonttia ja rakennusalan kohti.

Rakennuksissa tulee olla harjakatto.

Uudisrakennuksissa kattomateriaalin tulee olla ruukunpu-nainen kattotiili.

Uudisrakennuksissa kattokaltevuuuden tulee olla 1:1,5.

Asuinrakennuksissa tulee olla kuisti, jonka saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle.

Julkisivumateriaalin tulee olla peittomaalattua lautta.

Julkisivujen tulee olla värisävyiltään keltaisia.

Rakennukset tulee sijoittaa maaston muotoihin mukautu-vasti.

Tontille saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista, yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Asuntojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Toimistotilojen ja vastaavien työtilojen ulkokuoren äänen-eristävyyden ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Vähintään 1 autopaikka / asunto tulee sijoittaa autokatokseen tai autotalliin.

Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 autopaikkaa / asunto.

Lähivirkistysalue.

Maisemanhoitoalue.

Vesialue.

Kaupunginosan raja.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för fristående småhus.

I området får högst en bostad byggas per tomt och byggnadsyta.

Byggnaderna ska ha sadeltak.

I nybyggnadet takmaterialet ska utgöras av krukrött takte-gel.

I nybyggnadet taklutningen ska vara 1:1,5.

Bostadshusen ska ha en veranda, som får placeras utan-för byggnadsytan.

Fasadmaterialet ska bestå av täckmålade bräder.

Fasaderna ska vara gula till sina färgnyanser.

Byggnaderna ska placeras så att de följer formerna i terrängen.

På tomten får sådana kontors- och med dessa jämföba-ra arbetslokaler placeras som inte stör boendet, på sam-manlagt högst 20 % av tomtens byggrätt.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska i bostä-dernas ytterhölje vara minst 35 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska i kon-torslokaler och motsvarande arbetslokaler ytterhölje vara minst 32 dB.

Minst 1 bilplats / bostad ska placeras i en täckt bilpar-kering eller ett garage.

Minimiantalet bilplatser är 2 bilplatser / bostad.

Område för närrekreation.

Område för landskapsvård.

Vattenområde.

Stadsdelsgräns.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa - alueen raja.
	Ohjeellinen tontin raja.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.
	Kaupunginosan numero.
	Kaupunginosan nimi.
	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.
	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.
	Rakennusala.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.
	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.
	Istutettava alueen osa.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.
	Alueen osa, joka on kokonaisuudessaan kehitettävä suojavihervyöhykkeeksi.
	Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.
	Katu.
	Ajoyhteys.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
	Alue on varattu kunnan tarpeisiin.
	Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös.
	Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (Museovirasto tai kaupunginmuseo) lausunto. (Buldersin ja Lillaksen keskiaikaiset kylätontit.)
	Suojeltava rakennus.
	Stenbackan päärakennus 1700-luvulta. Suojeltu rakennus on historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos tai lisärakentamistoimia, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.
	Suojeltava rakennus.
	Kaupunkikuvan kannalta merkittävä rakennus (Stenbackan kivikellari ja puimala). Rakennuksen ulkoasu tulee säilyttää mahdollisimman alkuperäisenä.
	Suojeltava tie.
	Alueen osa, jolla sijaitsee keskiaikainen merkittävä tieosuus. Tien nykyinen linjaus ja luonne tulee säilyttää. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.	2 / 3
Gräns för delområde.	
Riktgivande tomtgräns.	
Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.	
Stadsdelsnummer.	
Stadsdelens namn.	
Kvartersnummer.	
Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.	
Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.	
Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.	
Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.	
Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.	
Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.	
Byggnadsyta.	
Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.	
Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.	
Riktgivande friluftsled.	
Del av område som bör planteras.	
Trädrad som skall bevaras / planteras.	
Del av område som i sin helhet skall planteras så att den utgör en skyddsgrönzon.	
Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.	
Gata.	
Körförbindelse.	
Del av område reserverad för underjordisk ledning.	
Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.	
Området är reserverat för kommunens behov.	
Områdesdel, där det finns en fast fornlämning som fredats med stöd av lagen om fornminnen (295/1963). På basis av fornminneslagen är det förbjudet att gräva i området, att täcka in det, ändra det, skada det eller på annat sätt göra åverkan på området. Utlåtande ska begäras av museimyndigheten (Museiverket eller stads- museet) över planer som gäller eller ansluter till området. (Bulders och Lillas medeltida bytomterna)	
Byggnad som bör skyddas.	
Stenbacka huvudbyggnad från 1700-talet. En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad. Byggnaden får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som riskerar bevarandet av de ovan nämnda värdena. För reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.	
Byggnad som bör skyddas.	
Med tanke på stadsbilden betydelsefull byggnad (Stenbacka stenkällare och tröskhus). Byggnadens exteriör skall bibehållas så mycket som möjligt i ursprungligt skick.	
Väg som skall skyddas.	
Del av område inom viken ett medeltida vågavsnitt är beläget. Vägens nuvarande dragning och karaktär skall bibehållas. Angående områdets byggnads- och skötselplaner skall utlåtande av den lokala museimyndigheten skaffas.	

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

Område som hör till nätverket Natura 2000.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

3 / 3

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön
toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad
och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen
1284 / 1999 vaatimukset.

Vantaalla / Vanda ____ 20__

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Mättningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen
om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____ / ____ 20__

Godkänd av stadsfullmäktige ____ / ____ 20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	15.08.2014
Kaavan nimi	181100 Vantaanlaakso		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	05.12.2013
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092181100
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	40,0040	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	3,6735
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	36,3305

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	40,0040	100,0	1480	0,00	3,6735	880
A yhteensä	1,9185	4,8	1480	0,08	0,0329	880
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,0072	7,5	0		2,3854	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,3995	11,0	0		3,7954	0
E yhteensä	29,6428	74,1	0		-2,5355	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	1,0360	2,6	0		-0,0047	0

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	3	239	0	0

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	40,0040	100,0	1480	0,00	3,6735	880
A yhteensä	1,9185	4,8	1480	0,08	0,0329	880
AO	1,9185	100,0	1480	0,08	0,0329	880
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,0072	7,5	0		2,3854	0
VL	3,0072	100,0	0		2,3854	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,3995	11,0	0		3,7954	0
Kadut	4,3995	100,0	0		3,7954	0
E yhteensä	29,6428	74,1	0		-2,5355	0
EM	29,6428	100,0	0		-2,5355	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	1,0360	2,6	0		-0,0047	0
W	1,0360	100,0	0		-0,0047	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	3	239	0	0
Asemakaava	3	239	0	0